

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Bydgoszczy

LBY.411.8.4.2024

Mariusz Majewski
Dyrektor
Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury
Sportu i Rekreacji
ul. Dworcowa 5
88-140 Gniewkowo

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

S/24/007 - Działalność gminnych ośrodków kultury w województwie kujawsko-pomorski

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji, ul. Dworcowa 5, 88-140 Gniewkowo ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mariusz Majewski, Dyrektor MGOKSiR od 10 września 2024 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Paweł Mikuszewski, Dyrektor MGOKSiR w okresie od 3 stycznia 2019 r. do 31 sierpnia 2024 r., Joanna Szczutkowska, p.o. Dyrektora MGOKSiR w okresie od 1 do 9 września 2024 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Realizacja zadań statutowych 2. Prowadzenie gospodarki finansowo-majątkowej
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2020 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych ² , z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontrolerzy	1. Michał Trempała, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/131/2024 z 23 września 2024 r. 2. Karol Zieliński, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/132/2024 z 23 września 2024 r. 3. Hanna Jesa, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/1/2025 z 2 stycznia 2025 r.

(akta kontroli str. 1-7, 2127-2130)

¹ Dalej: „MGOKSiR” lub „Ośrodek”.

² Tj. 24 stycznia 2025 r.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

NIK negatywnie ocenia działalność MGOKSiR w zakresie realizacji działalności statutowej oraz prowadzenia gospodarki majątkowo-finansowej w okresie objętym kontrolą.

Uzasadnienie oceny ogólnej

MGOKSiR prowadził działalność statutową, a swoją ofertę programową adresował do różnych grup wiekowych odbiorców, NIK stwierdziła jednak nieprawidłowości w zakresie ponoszonych wydatków i rzetelności sprawozdawanych danych dotyczących liczby zrealizowanych wydarzeń oraz ich uczestników. . Przyjęty dla Ośrodka program działania na lata 2024-2029 nie zawierał mierzalnych wartości wskaźników odnoszących się do założonych celów, został też opublikowany z naruszeniem ustawowego terminu. Dzienniki zajęć w ramach sekcji prowadzono niezgodnie z Regulaminem zajęć organizowanych w MGOKSiR.

Gospodarka finansowo-majątkowa MGOKSiR prowadzona była z naruszeniem ustaw z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵ oraz z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁶. Dokumenty w oparciu, o które ją prowadzono, w tym Polityka rachunkowości czy regulamin pracy nie były aktualizowane i dostosowane do rzeczywistości podejmowanych działań. Plany finansowe na lata 2020-2022 nie zawierały wszystkich wymaganych elementów. Wydatków publicznych w latach 2020-2023 dokonywano z przekroczeniem limitów dla poszczególnych pozycji określonych w planach finansowych Ośrodka. Ze środków publicznych MGOKSiR finansowano działalność odrębnych podmiotów, które nie były bezpośrednio związane z jego funkcjonowaniem. Księgi rachunkowe MGOKSiR z lat 2020-2024 nie zostały ostatecznie zamknięte. Ośrodek nieterminowo regulował zobowiązania. Dotacja celowa udzielona MGOKSiR w 2020 r. została rozliczona niezgodnie z zawartą w tym zakresie umową. MGOKSiR posiadał książki budowlane obiektów, którymi zarządzał oraz poddawał je okresowym kontrolom w celu oceny stanu technicznego, niemniej obowiązki te realizował nierzetelnie lub nie w pełnym zakresie. W siedzibie Ośrodka, stanowiącej obiekt użyteczności publicznej, nie zapewniono spełniania wszystkich minimalnych wymagań w zakresie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. W okresie od 23 czerwca do 10 września 2023 r. MGOKSiR udostępniał do korzystania kompleks basenów letnich, mimo że obiekt nie uzyskał wcześniej pozwolenia na użytkowanie.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. U. z 2024. Poz. 1530, ze zm., dalej: „ufp”.

⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm., dalej: „uor”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności⁷

OBSZAR	1. Realizacja zadań statutowych
Opis stanu faktycznego	1.1 W okresie objętym kontrolą MGOKSiR⁸, będący samorządową instytucją kultury, o której mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej⁹ działał na podstawie statutów nadanych uchwałami Rady Miejskiej w Gniewkowie z 28 sierpnia 2019 r.¹⁰ oraz z 25 października 2023 r.¹¹. Wskazano w nich, że podstawowym celem MGOKSiR jest działalność w zakresie tworzenia, upowszechniania i ochrony kultury. W statucie z 2019 r. jako podstawowy cel Ośrodka wskazano ponadto działalność w zakresie prowadzenia i upowszechniania kultury fizycznej. W statucie z 2023 r. zmodyfikowano ten zapis wskazując, że MGOKSiR może prowadzić działalność z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i rekreacji¹². Cele Ośrodka miały być realizowane poprzez m.in.: – organizację wydarzeń artystycznych, kulturalnych i sportowych, w tym szczególnie okolicznościowych i o charakterze patriotycznym, – edukację kulturalną i wychowanie przez sztukę, – prowadzenie działalności instruktażowo-metodycznej, – prowadzenie działalności sportowej poprzez różne formy aktywności fizycznej, które przez uczestnictwo doraźne lub zorganizowane wpływają na wypracowanie lub poprawienie kondycji fizycznej i psychicznej, – rozwój stosunków społecznych lub osiągnięcie wyników sportowych na wszelkich poziomach, – prowadzenie działalności krajoznawczej, turystycznej oraz rekreacyjnej, – tworzenie warunków dla rozwoju folkloru, rękodzieła ludowego i artystycznego oraz zainteresowania wiedzą i sztuką, – organizację i prowadzenie sekcji zainteresowań, klubów dziecięcych i młodzieżowych, zajęć i warsztatów, klubów sportowych oraz wszelkich innych form edukacji artystycznej, kulturalnej. Do 20 listopada 2023 r.¹³, zgodnie ze statutem MGOKSiR, nadzór nad jego działalnością sprawował Burmistrz Gniewkowa. Z inicjatywy Dyrektora Ośrodka w statucie z 2023 r. zakres tego nadzoru ograniczono do wykorzystywania przekazanej dotacji. Ponadto w § 9 ust. 1 obu statutów wskazano, że MGOKSiR może prowadzić wszelką działalność gospodarczą prawnie dozwoloną. NIK wskazuje na stan problematyczny dotyczący zawarcia w obu obowiązujących w okresie objętym kontrolą statutach zadań związanych ze sportem i rekreacją

⁷ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Ośrodek był wpisany do Rejestru Instytucji Kultury prowadzonego przez Organizatora Ośrodka – Gminę Gniewkowo, pod nr 1.

⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 87, dalej: „ustawa o działalności kulturalnej”.

¹⁰ Załącznik do uchwały nr XII/81/2019 (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 4627). Dalej: „statut z 2019 r.”.

¹¹ Załącznik do uchwały nr LXXVIII/478/2023 (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 6750), dalej: „statut z 2023 r.”.

¹² W uzasadnieniu uchwały wskazano, że zmiany w tym względzie wynikały z konieczności dostosowania statutu do zapisów ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.

¹³ Tj. wejścia w życie statutu z 25 października 2023 r.

czy też prowadzeniem działalności gospodarczej, uregulowanej w sposób niedookreślony. Organizator może powierzyć instytucji kultury prowadzenia innej działalności niż działalność kulturalna (np. związanych ze sportem i rekreacją czy też działalność gospodarczą) jako działalność poboczną, ujmując takie postanowienie w statucie, przy czym warunkiem jest, aby działalność ta wspomagała realizację celów podstawowych instytucji kultury i nie kolidowała z realizacją celu podstawowego przez instytucję kultury¹⁴. Działalność inna niż kulturalna nie powinna jednak całkowicie odbiegać od celu, dla którego instytucja została powołana. Odmienne interpretacja otwierałaby możliwość prowadzenia podwójnej działalności - jednej wynikającej ze statutu i drugiej, ustalonej autonomicznie przez instytucję na podstawie odrębnych przepisów¹⁵.

W okresie objętym kontrolą w Ośrodku obowiązywały dwa regulaminy organizacyjne wprowadzone zarządzeniami jego Dyrektorów: z 2020¹⁶ oraz 2024 r.¹⁷. Poprzedni Dyrektor MGOKSiR w latach 2020-2024 nie sporządzał jednak wymaganych regulaminem rocznych planów pracy, co szerzej opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 2117-2126, 2131-2152, 2726-2727, 3165-3173, 3262-3265)

MGOKSiR, w okresie objętym kontrolą, prowadził działalność w zakresie określonym w statutach, w tym przede wszystkim:

- a) organizował wydarzenia artystyczne, kulturalne i sportowe (koncerty, prelekcje, spotkania i wykłady, pokazy teatralne, warsztaty, seanse filmowe, festiwale i przeglądy artystyczne, zawody sportowe),
- b) prowadził grupy artystyczne (muzyczno-instrumentalne, teatralne i folklorystyczne),
- c) prowadził koła, kluby i sekcje (plastyczne i techniczne, taneczne, teatralne, turystyczne i sportowo-rekreacyjne),
- d) zarządzał obiektami sportowymi i rekreacyjnymi¹⁸.

Dyrektorzy MGOKSiR realizując zapisy statutów z 2019 r i 2023 r. powoływali członków Społecznej Rady Programowej¹⁹. W okresie od początku 2021 r.²⁰ do 22 czerwca 2022 r. organ ten pozostawał jednak nieobsadzony, co szerzej opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości. W Ośrodku powołano także Regionalną Izbę Historii i Tradycji²¹.

(akta kontroli str. 2159-2163, 2280-2399, 2487-2509, 2705, 2713-2715)

1.2. W okresie objętym kontrolą obowiązywały trzy programy działania MGOKSiR na lata: 2019-2021, 2022-2028 oraz 2024-2029. Określono w nich misję oraz wizję²² Ośrodka, a także cele krótko- i długoterminowe²³ oraz przypisano im

¹⁴ Por. wyrok NSA z dnia 20 września 2023 r. o sygn. akt III OSK 2125/22.

¹⁵ Por. wyrok NSA z dnia 8 listopada 2012 r. II OSK 2013/12.

¹⁶ Regulamin stanowił załącznik nr 1 do zarządzenia nr DOK.0151.2.2.2020 z 28 lutego 2020 r.

¹⁷ Regulamin stanowił załącznik nr 1 do zarządzenia nr 4/2024 z 19 września 2024 r.

¹⁸ Np. salami sportowo-widowiskowymi, boiskami, kompleksem basenów letnich.

¹⁹ Zarządzeniami nr: DOK.0151.2.4.2022 z 22 czerwca 2022 r., DOK.0151.2.2.2023 z 27 listopada 2023 r. oraz 6/2024 z 15 października 2024 r.

²⁰ Kadencja członków powołanych zarządzeniem Dyrektora MGOKSiR nr 0151.2.8.2019 z 1 marca 2019 r. zakończyła się 31 grudnia 2020 r.

²¹ Zarządzeniem nr DOK.0151.2.3.2023 z 27 listopada 2023 r. nadano regulamin Izby.

²² W tym wspólny zakres polegający na „zwiększeniu dostępności do kultury wyższej”.

²³ Cztery w programie na lata 2019-2021 oraz po osiem w kolejnych programach.

wskaźniki realizacji. W programie na lata 2024-2029 nie wskazano jednak ich docelowych wartości, co szerzej opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości. Program ten nie został także podany do publicznej wiadomości w terminie siedmiu dni od dnia powołania dyrektora instytucji kultury, co szerzej opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 2153-2158, 3178-3187)

Oferta programowa Ośrodka była adresowana do różnych grup wiekowych. O planowanych przedsięwzięciach MGOKSiR zawiadamiał mieszkańców umieszczając informacje na tablicach w Ośrodku i przed jego siedzibą, na słupach ogłoszeniowych oraz na tablicy przy sali sportowej, którą zarządzał. Informacje zamieszczano także na stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych Ośrodka. Poprzedni Dyrektor poinformował także, że MGOKSiR wysyłał SMSy z ofertą zajęć do osób, które korzystały z usług Ośrodka. Podkreślił, że tym kanałem docierały one do ok 6 tys. mieszkańców²⁴ (doliczając dzieci i współmałżonków). W MGOKSiR funkcjonował ponadto program lojalnościowy, którego użytkownicy mieli m.in. pierwszeństwo w zapisach na organizowane wydarzenia, czy też korzystali z rabatów na wydarzenia płatne²⁵. Poprzedni Dyrektor Ośrodka wskazał, że w okresie od lutego 2022 r. do kwietnia 2024 roku przystąpiło do niego 812 użytkowników.

Dyrektor MGOKSiR wskazał, że po analizie problemów z obsługą panelu organizatora wydarzeń i stwierdzeniem że system nie spełnił założonego celu oraz z uwagi na obciążenie kosztami większymi niż uzyskiwane korzyści podjął decyzję o zamknięciu programu. Wskazał, że obsługa systemu angażowała pracowników, a żadnego z przyjętych celów nie udało się osiągnąć. Nie poprawił, w żaden sposób komunikacji między organizatorem a uczestnikami, nadal najczęstszym był kontakt osobisty i telefoniczny.

MGOKSiR oferował rabaty²⁶ w wysokości 50% opłaty za zajęcia m.in. w przypadku udziału rodzeństwa w tych samych zajęciach lub sekcji (licząc od drugiej osoby) lub udziału dziecka pracownika Ośrodka.

Dyrektor MGOKSiR podał m.in., że pomiar efektywności działania instytucji kultury ze względu na ich rolę w życiu społeczeństwa jest trudny. Najważniejszą kwestią był dobór odpowiednich mierników, a także uwzględnianie różnic dotyczących celów instytucji, grupy docelowej, a także możliwości finansowania działalności ze źródeł innych niż dotacje organizatora. Dodał, że głównym narzędziem do badania atrakcyjności oferty były analizy zainteresowania mediami społecznościowymi Ośrodka. Poprzedni Dyrektor dodał, że punktem odniesienia dla badania efektywności instytucji kultury powinna być obowiązkowa, opracowywana regularnie, przez wykwalifikowane podmioty, diagnoza kulturalna gminy. Wskazał, że działalność MGOKSiR weryfikował m.in. z wykorzystaniem narzędzi analitycznych stron internetowych oraz poprzez pisemne ankiety wypełniane przez uczestników wyjazdów i wydarzeń.

²⁴ Z wykorzystaniem usługi Hosted SMS,

²⁵ Regulamin korzystania z programu był dostępny na [stronie internetowej Ośrodka](#) (dostęp 21 stycznia 2025 r.).

²⁶ Por pkt II.5 r Regulaminu zajęć organizowanych w MGOKSiR w Gniewkowie stanowiący załącznik do zarządzenia nr DOK.0151.2.1.2023 Dyrektora MGOKSiR z dnia 30 sierpnia 2023 r.

(akta kontroli str. 1858, 2708-2709, 2821-2823, 3292)

Sprawozdania z działalności Ośrodka przekazywano Głównemu Urzędowi Statystycznemu²⁷. Zgodnie z nimi w poszczególnych latach okresu 2020-2023 w imprezach zorganizowanych przez MGOKSiR wzięło udział odpowiednio 3 650²⁸ osób, 3 800²⁹ osób, 14 650³⁰ osób oraz 9 760³¹ osób. Corocznie najwięcej osób uczestniczyło w koncertach oraz imprezach turystycznych i sportowo-rekreacyjnych, a także grupach folklorystycznych, muzyczno-instrumentalnych oraz teatralnych.

Analizowane dzienniki zajęć w ramach sekcji MGOKSiR nie zawierały danych w zakresie obecności uczęszczających na zajęcia, co szerzej opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości. Tylko jeden z 12 objętych badaniem dzienników³², był uzupełniony przez instruktora i możliwe było zidentyfikowanie liczby uczestników.

(akta kontroli str. 1856-1917)

Dyrektor Ośrodka przedstawiał³³ corocznie Organizatorowi sprawozdania z realizacji zadań statutowych, w których ujmował dane dotyczące zorganizowanych przedsięwzięć kulturalnych i sportowych (liczby i rodzajów imprez), a także informacje finansowe o przychodach i kosztach działalności oraz posiadanym i zarządzanym majątku. Informacje w tym zakresie różniły się od danych przedstawianych do GUS, co szerzej opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 2159-2163, 2282-2399, 2659-2662, 3191)

Badaniem objęto siedem przedsięwzięć: [1] nadanie sztandaru Gminie Gniewkowo, [2] uroczyste sesje Rady Miejskiej w Gniewkowie w 2022 r. i 2023 r., [3] wystawę obrazów pn. „Sztuka pod ręką”, [4] Pierwszą rocznicę Drużyny Harcerskiej Gniewkowska Siódemka, [5] Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w 2024 r. oraz [6] Majówkę w 2024 r.

Analiza wykazała, że:

- koszty realizacji ww. przedsięwzięć przyporządkowano w księgach rachunkowych utworzonym zadaniom,
- faktury i rachunki dokumentujące wydatki zostały opisane, zweryfikowane przez poprzednią Główną księgową i zatwierdzone przez poprzedniego Dyrektora,
- część wydatków poniesiono niezgodnie z art. 44 ust. 2 czy też ust. 3 pkt 1 ufp, co szerzej opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości.

²⁷ Dalej: „GUS”. Sprawozdania przekazywane na urzędowych formularzach K-07 w portalu statystycznym.

²⁸ W 55 imprezach, w tym 22 plenerowych, wszystkich bez płatnego wstępu.

²⁹ W 70 imprezach, w tym 18 plenerowych, 10 w formie online, jedną z płatnym wstępem.

³⁰ W 203 imprezach, w tym 125 plenerowych, dwóch w formie online, 35 z płatnym wstępem.

³¹ W 225 imprezach, w tym 57 plenerowych, 30 z płatnym wstępem.

³² Prowadzonych w okresie od 30 września 2023 r. do 31 maja 2024 r.

³³ Na posiedzeniach Rady Miejskiej w Gniewkowie: 28 kwietnia 2021 r., 28 kwietnia 2022 r., 26 kwietnia 2023 r., 28 sierpnia 2024 r. (w imieniu Dyrektora MGOKSiR sprawozdanie przedstawił upoważniony pracownik).

(akta kontroli str. 2551-2657)

1.3. W okresie objętym kontrolą MGOKSiR nie zlecał realizacji zadań programowych podmiotom zewnętrznym.

(akta kontroli str. 2700, 2708-2709, 2791-2792)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dyrektor MGOKSiR w latach 2020-2024 nie sporządzał rocznych planów działania Ośrodka, do czego zobowiązywał go § 11 ust. 1 pkt 5 regulaminu organizacyjnego z 2020 r.

(akta kontroli str. 3167)

Odpowiedzialny za nieprawidłowości poprzedni Dyrektor Ośrodka wskazał, że obowiązek sporządzania tych planów wynikał z błędnego zapisu, który nie został dostrzeżony i tym samym poprawiony, a pozostał po poprzednich regulaminach organizacyjnych. Dodał, że ustawa o działalności kulturalnej nie wymaga sporządzania takich dokumentów. Obligatoryjnym dokumentem z zakresu planowania pracy był program działalności instytucji kultury.

(akta kontroli str. 2791)

NIK zauważyła, że obowiązek w zakresie tworzenia planów pracy wynikał z obowiązującego w latach 2020-2024 regulaminu i pozostawał aktualny. Pracownicy MGOKSiR w swoich zakresach obowiązków mieli zadania dotyczące przygotowywania rocznych planów wydarzeń kulturalnych i rozrywkowych a także wydarzeń sportowych i rekreacyjnych.

2. W programie działania na lata 2024-2029, przygotowanym przez Dyrektora Ośrodka, nie określono mierzalnych wartości wskaźników odnoszących się do celów działania MGOKSiR, co uznać należy za nierzetelne.

Dla wskazanych w programie sześciu z ośmiu celów długoterminowych i przypisanych do nich 30 celów krótkoterminowych nie określono wymiernych wartości wskaźników oraz zakładanych terminów ich realizacji.

Zgodnie ze standardem B.6 Komunikatu nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych³⁴, cele i zadania należy określać jasno i w co najmniej rocznej perspektywie. Ich wykonanie należy monitorować za pomocą wyznaczonych mierników.

(akta kontroli str. 3174-3184)

Dyrektor Ośrodka wskazał, że dokona korekty programu. Podkreślił, że w momencie jego przygotowywania nie znał budżetu, przez co nie mógł stworzyć realnego, mierzalnego planu dostosowanego do zaplanowanych środków. Podkreślił, że program tworzył jeszcze przed objęciem swojej funkcji.

(akta kontroli str. 2686-2687)

³⁴ Dz. Urz. MF. Z 2009 r. Nr 15 poz. 84.

3. Dyrektor MGOKSiR w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 21 czerwca 2022 r. nie powołał członków organu doradczego – Społecznej Rady Programowej, do czego był zobowiązany na mocy § 11 ust. 1 statutu MGOKSiR z 2019 r. Kadencja członków Rady powołanych zarządzeniem z 1 marca 2019 r.³⁵ zakończyła się 31 grudnia 2020 r. Kolejne zarządzenie poprzedni Dyrektor Ośrodka wydał dopiero 22 czerwca 2022 r. powołując trzyosobowy skład Rady.

(akta kontroli str. 2714-2715, 3299)

Odpowiedzialny za nieprawidłowość poprzedni Dyrektor Ośrodka wyjaśnił, że z uwagi na obowiązki związane z funkcjonowaniem MGOKSiR w okresie pandemii COVID-19, zapomniał o upływie kadencji poprzednich członków Rady.

(akta kontroli str. 3273)

4. Program działania Ośrodka na lata 2024-2029 nie został podany do publicznej wiadomości w ustawowo przewidzianym terminie. Zgodnie z art. 15 ust. 5a ustawy o działalności kulturalnej dokument ten podaje do publicznej wiadomości w terminie 7 dni od dnia powołania dyrektora instytucji kultury organizator na swojej stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej lub instytucja kultury na swojej stronie internetowej. Gmina Gniewkowo nie zrealizowała tego obowiązku. Na stronie internetowej MGOKSiR program zamieszczono 21 października 2024 r. choć Dyrektora MGOKSiR powołano 10 września 2024 r.

(akta kontroli str. 491)

Pracownik odpowiedzialny z realizację tego obowiązku potwierdził, że dokument ten zamieścił 21 października 2024 r. Wskazał, że dopiero wówczas otrzymał uprawnienia do zamieszczania informacji w BIP. Wcześniej musiał ustalić kto zarządzał Biuletynem i dostosować nowe dane logowania.

(akta kontroli str. 2679)

5. W 11 z 12 objętych sprawdzeniem dziennikach zajęć sekcji³⁶ prowadzonych w MGOKSiR w okresie od 1 września 2023 r. do 30 czerwca 2024 r., nie były uzupełniane przez instruktorów w zakresie potwierdzenia obecności uczestników zajęć, co było niezgodne z pkt. 6 Regulaminu zajęć organizowanych w Ośrodku³⁷.

(akta kontroli str. 1856-1917)

Odpowiedzialny za nieprawidłowość poprzedni Dyrektor Ośrodka wyjaśnił, że obowiązek ten spoczywał na pracownikach Ośrodka. Miało to znaczenie w przypadku odpłatnych zajęć, czego zapis w zarządzeniu nie precyzował.

(akta kontroli str. 3284-3285)

6. Dyrektor MGOKSiR przedstawiał nierzetelne informacje o statutowej działalności Ośrodka w latach 2020 – 2023, tj. dane w zakresie liczby organizowanych wydarzeń lub ich uczestników przedkładał Głównemu

³⁵ Tj. zarządzeniem Dyrektora MGOKSiR nr 0151.2.8.2019.

³⁶ Dla sekcji: Gimnastyki artystycznej, Tańca towarzyskiego, Pilatesu, Gniewkowień, Kujawiaków, Rozrabiaków, Aerobiku 50+, dziennikarsko-multimedialnej, Akademii sportu 4-6 lat, Dziecięcego Zespołu Pieśni i Tańca.

³⁷ Stanowiącego załącznik do zarządzenia Dyrektora nr DOK.0151.2.1.2023 z 30 sierpnia 2023 r.

Urzędowi Statystycznemu (na urzędowych formularzach K-07) były odmienne od informacji ujmowanych w rocznych sprawozdaniach z działalności Ośrodka przedkładanych organizatorowi³⁸. Na podstawie dostępnej w Ośrodku dokumentacji nie było możliwe ustalenie, które z przedstawianych informacji są prawdziwe³⁹.

W sprawozdaniu K-07 za 2020 r. wskazano, że Ośrodek zorganizował trzy pokazy teatralne, nie funkcjonowały grupy artystyczne wokalne i chóry, nie prowadzono sekcji muzycznej, w sekcjach turystycznych i sportowo-rekreacyjnych uczestniczyło ogółem 200 osób, liczba uczestników klubów/sekcji kół to 320 osób. Tymczasem w sprawozdaniu z działalności MGOKSiR ujęto, że popularyzując sztukę teatralną zrealizowano cztery przedstawienia, MGOKSiR prowadził sekcje zainteresowań: „Gniewkowanie”⁴⁰, „Wierchosławiczanki”,⁴¹ Zespół Pieśni i Tańca, liczba uczestników klubów/sekcji kół to 424 osoby, w sekcji „Rekreacja” wskazano, że z oferty Ośrodka skorzystało prawie 800 osób.

W sprawozdaniu K-07 za 2021 r. wskazano, że Ośrodek posiadał dwie filie, koła/kluby/sekcje liczyły 320 członków, sekcja turystyczna liczyła 140 osób i zorganizowała sześć wydarzeń. Tymczasem w sprawozdaniu z działalności MGOKSiR za 2021 r. wskazano, że w zakresie oferty stałej MGOKSiR – w sekcjach – korzystało około 350 osób, w 13 wycieczkach dla dzieci wzięło udział 511 uczestników, natomiast w tych dla dorosłych – 402 uczestników.

W sprawozdaniu K-07 za 2022 r. wskazano, że Ośrodek posiadał jedną filię, imprezy zorganizowane przez jednostkę - ogółem 201, koła/klub/sekcje – ogółem 15, w których było 325 uczestników. Tymczasem w sprawozdaniu z działalności MGOKSiR za 2022 r. wskazano, że Ośrodek zrealizował ponad 130 wydarzeń, eventów, spotkań, akcji, wyjazdów, zawodów, a także, że w 2022 r. działało 20 sekcji, w których regularnie brało udział 500 osób.

W sprawozdaniu K-07 za 2023 r. wskazano, że imprezy zorganizowane przez Ośrodek - ogółem 225, w tym imprezy turystyczne i sportowo-rekreacyjne – 116, koła/klub/sekcje – ogółem 21, w których uczestniczyło 414 osób. Tymczasem w sprawozdaniu z działalności MGOKSiR za 2023 r. wskazano, że MGOKSiR zrealizował ponad 244 wydarzeń, eventów, spotkań, akcji, wyjazdów, zawodów, w tym rekreacyjno-sortowych – 94, wyjazdów – łącznie 48.

(akta kontroli str. 2159-2163, 2280-2399, 2487-2509, 2805)

Główna księgową MGOKSiR wskazała, że jednostka nie była w stanie rzetelnie przygotować na potrzeby kontroli zestawień dotyczących działalności Ośrodka, bowiem dane w tym zakresie gromadził wyłącznie były Dyrektor.

(akta kontroli str. 2022)

³⁸ Na posiedzeniach Rady Miejskiej w Gniewkowie: 28 kwietnia 2021 r., 28 kwietnia 2022 r., 26 kwietnia 2023 r., 28 sierpnia 2024 r. (w imieniu Dyrektora MGOKSiR sprawozdanie przedstawił upoważniony pracownik).

³⁹ Dokumentacja z prowadzonych zajęć była niekompletna. MGOKSiR nie był w stanie także rzetelnie przygotować na potrzeby kontroli zestawień dotyczących działalności Ośrodka. Główna Księgową wskazała, że dane w tym zakresie gromadził wyłącznie były Dyrektor.

⁴⁰ [Zespół ludowy - strona.](#)

⁴¹ [Zespół ludowy - strona.](#)

Odpowiedzialny za nieprawidłowość poprzedni Dyrektor MGOKSiR wyjaśnił, że różnice wynikały z nierzetelnych danych wprowadzanych do systemu GUS przez uprawnionego pracownika, a także przyjętej przez GUS metodologii. Dodał, że sprawozdania K-07 składane były corocznie w lutym, kiedy nawet w pracach sprawozdawczych z zakresu wykorzystania dotacji i realizacji planu finansowego Ośrodek nie posiadał pełnego opracowania. Przyznał, że nie sprawował odpowiedniej kontroli nad pracownikiem, ale też system GUS nie dawał takiej możliwości, bowiem uprawnionym do zarządzania w tym względzie był pracownik, a nie dyrektor instytucji.

(akta kontroli str. 2823-2824)

7. W przedkładanych GUS (na formularzach K-07) informacjach o działalności MGOKSiR za lata 2020-2023 zawarto nierzetelne dane w zakresie liczby filii Ośrodka. W sprawozdaniach za 2020 r. i 2021 r. wskazano, że MGOKSiR posiadał dwie, a w sprawozdaniu za 2023 r. – jedną filię. Jednocześnie z działalności tych filii MGOKSiR nie sporządzał sprawozdań⁴². Faktycznie Ośrodek w tym okresie nie posiadał żadnej filii.

(akta kontroli str. 2487-2503, 2658-2660)

Pracownik odpowiedzialny za składanie sprawozdań wyjaśnił, że omyłkowo jako filię traktował miejsca prowadzenia przez MGOKSiR działalności tj. sale gimnastyczne przy szkołach podstawowych w Gniewkowie. Dodał, że GUS nie występował o uzupełnienie bądź zmianę przedkładanych sprawozdań, przez co uznał, że sporządził je prawidłowo.

Poprzedni Dyrektor wyjaśnił, że Ośrodek nie posiadał żadnych filii i był to błąd sprawozdawczy.

(akta kontroli str. 2661-2662, 2824)

8. MGOKSiR, w przypadku organizacji dwóch z siedmiu objętych badaniem wydarzeń tj. nadania sztandaru Gminie Gniewkowo w 2022 r. oraz finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy Ośrodek w 2024 r., poniósł wydatki m.in. na posiłki regeneracyjne dla swoich pracowników (odpowiednio: 522 zł i 759 zł), bez podstawy prawnej, co było niezgodne z art. 44 ust. 2 ufp. W MGOKSiR nie obowiązywały w tym czasie zasady dotyczące zapewniania pracownikom posiłków profilaktycznych.

(akta kontroli str. 2590-2591, 2613, 2637)

Odpowiedzialny za nieprawidłowość poprzedni Dyrektor MGOKSiR wyjaśnił, że realizacja zadań związanych z nadaniem Gminie sztandaru wiązała się z obecnością pracowników Ośrodka w pracy przez co najmniej 17 godzin, stąd uznał, że posiłek pracownikom się należy. W przypadku organizacji finału WOŚP wskazał, że był to bardzo wyczerpujące wydarzenie. Praktyka wypracowana przez wiele lat polegała na tym, że pracownicy mieli zaplanowane osiem godzin pracy (na zakładkę), a pozostały czas oddawali na rzecz Ośrodka charytatywnie. Przeciętnie ich czas pracy wynosił 16 godzin, w warunkach głównie terenowych. Podkreślił, że posiłek regeneracyjny był w tych warunkach czymś oczywistym.

⁴² Co było wymagane przez GUS w przypadku działalności prowadzonej w filiach instytucji kultury.

(akta kontroli str. 3275, 3277)

W odniesieniu do posiłków dla pracowników Ośrodka NIK wskazuje, że kwestię tą reguluje art. 232 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy⁴³, zgodnie z którym pracodawca jest obowiązany zapewnić pracownikom posiłki profilaktyczne, gdy ci zatrudnieni są w warunkach szczególnie uciążliwych. Szczegółowo zagadnienie w tym zakresie reguluje rozporządzenie⁴⁴, w którym wskazuje się m.in., że posiłki przysługują pracownikom wykonującym prace związane z wysiłkiem fizycznym, powodującym w ciągu zmiany roboczej efektywny wydatek energetyczny organizmu powyżej 1500 kcal (6280 kJ) u mężczyzn i powyżej 1000 kcal (4187 kJ) u kobiet, wykonywane w pomieszczeniach zamkniętych, w których ze względów technologicznych utrzymuje się stale temperatura poniżej 10°C lub wskaźnik obciążenia termicznego (WBGT) wynosi powyżej 25°C, czy też na otwartej przestrzeni w okresie zimowym⁴⁵. Ponadto, zgodnie z przywołanym rozporządzeniem, pracodawca jest zobowiązany ustalić stanowiska pracy, na których zatrudnieni pracownicy powinni otrzymywać posiłki i napoje, oraz szczegółowe zasady ich wydawania, a także warunki uzasadniające zapewnienie posiłków (...), tymczasem w MGOKSiR obowiązywało zarządzenie Dyrektora nr DOK.0151.2.2.2019 z 31 stycznia 2019 r. w sprawie profilaktycznych posiłków i napojów zapewnianych pracownikom Ośrodka regulujące wyłącznie kwestie zapewnienia napojów.

9. W przypadku wystawy pn. „Sztuka pod ręką”, Ośrodek poniósł w 2023 r. nieuzasadnione i niezgodne z art. 44 ust. 3 pkt 1 ufp wydatki m.in. na opracowanie 41 prezentowanych w związku z tym wydarzeniem obrazów (4 391,95 zł). Łącznie na organizację tego wydarzenia Ośrodek wydatkował 5 916,42 zł. Po wystawie opracowane obrazy zostały zwrócone autorce.

(akta kontroli str. 2598-2612)

Odpowiedzialny za nieprawidłowość poprzedni Dyrektor MGOKSiR wyjaśnił, że standardowo za wypożyczenie prac autorom należy się honorarium. W tym przypadku artystka zrezygnowała z niego, a w ramach współpracy Ośrodek opracował jej prace. Podniosło to także estetykę wystawy, która obejrzało kilkaset osób. Podkreślił, że była to doskonała forma promocji kultury artystycznej.

(akta kontroli str. 3276)

NIK zauważa, że poprzedni Dyrektor nie przedłożył dokumentów potwierdzających złożone wyjaśnienia, w tym umowy czy ustaleń stron świadczących o potencjalnym honorarium artystki i warunkach współpracy stron. Należy z kolei zaznaczyć, że Ośrodek dysponował alternatywnymi możliwościami do zaprezentowania wystawy (posiadał sztalugi oraz system galeryjny z szyną wykorzystującą linki do zawieszania obrazów). Koszt

⁴³ Dz.U. z 2023 r. poz. 1465, ze zm., dalej: „Kodeks pracy”.

⁴⁴ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie profilaktycznych posiłków i napojów wydane na podstawie art. 232 Kodeksu pracy (Dz.U. Nr 60 poz. 279, ze zm.).

⁴⁵ Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 3 tego rozporządzenia za okres zimowy uważa się okres od dnia 1 listopada do dnia 31 marca.

oprawienia prac stanowił niemal 75% kosztów wydarzenia, nie był zarazem niezbędny przy jego organizacji.

10.Ośrodek poniósł w 2024 r. wydatki na zadanie niemieszczące się w zakresie działalności statutowej, tj. organizację rocznicy Drużyny Harcerskiej Gniewkowska Siódemka m.in. na zakup artykułów spożywczych do poczęstunku zuchów i harcerzy (łącznie 2 016,14 zł).

(akta kontroli str. 2593-2597)

Odpowiedzialny za nieprawidłowość poprzedni Dyrektor MGOKSiR wyjaśnił, że Ośrodek jedynie wsparł starania uczestników wydarzenia, które łącznie kosztowało około 11 tys. zł. Zamówienie zaś słodkiego poczęstunku było praktykowane od wielu lat.

(akta kontroli str. 3276)

NIK zauważyła, że grupa harcerzy nie tworzyła sekcji MGOKSiR, jej działalność, w tym jubileuszowa nie stanowiła części działalności Ośrodka, nie wpisywała się także w realizację jego statutowych zadań. Zadaniem Ośrodka nie było również wspieranie podmiotów trzecich, które dysponowały własnymi funduszami. W szczególności zakupy artykułów spożywczych nie stanowiły prowadzenia działalności kulturalnej i nie niosły za sobą wartości artystycznej.

OCENA CZĄSTKOWA

MGOKSiR prowadził działalność statutową a swoją ofertę programową adresował do różnych grup wiekowych odbiorców. NIK stwierdziła jednak nieprawidłowości w zakresie ponoszonych wydatków i rzetelności sprawozdawanych danych dotyczących liczby zrealizowanych wydarzeń oraz ich uczestników. Ponadto realizowany przez Ośrodek program działania na lata 2024-2029 nie zawierał mierzalnych wartości wskaźników odnoszących się do przyjętych celów, został też opublikowany z naruszeniem ustawowego terminu, a dzienniki zajęć w ramach sekcji prowadzono niezgodnie z Regulaminem zajęć organizowanych w MGOKSiR.

OBSZAR

2. Prowadzenie gospodarki finansowo-majątkowej

Opis stanu faktycznego

2.1. W latach 2020-2024 (I półrocze) przychody Ośrodka ogółem wyniosły odpowiednio: 1 884 tys. zł, 2 130, 4 tys. zł, 2 665,6 tys. zł, 2 964,4 tys. zł oraz 1 485,2 tys. zł, a koszty ogółem wyniosły odpowiednio 1 899,7 tys. zł, 2 261,4 tys. zł, 2 722 tys. zł, 2 903,3 tys. zł oraz 1 334,8 tys. zł

Główne źródło przychodów w tym okresie stanowiły dotacje podmiotowe od Gminy, które wyniosły odpowiednio: 81%, 74%, 66%, 64% oraz 81% przychodów. Wpływy z najmu majątku w 2020 r. i 2022 r. przekroczyły 1% przychodów (odpowiednio: 1,7% i 1,1%), a w pozostałych okresach wyniosły odpowiednio: 0,5%, 0,7% i 0,7%.

Główne koszty w latach 2020-2024 (I półrocze) stanowiły:

- wynagrodzenia i składki na ubezpieczenie społeczne stanowiące odpowiednio 52%, 45%, 42%, 44% oraz 52% kosztów ogółem;
- zużycie energii i materiałów, stanowiące odpowiednio 15%, 20%, 18%, 17% oraz 15% kosztów ogółem;
- zakup usług pozostałych, co stanowiło odpowiednio 24%, 26%, 32%, 33% oraz 29% kosztów ogółem.

MGOKSiR w latach 2020-2022 osiągnął stratę odpowiednio: - 15,7 tys. zł, - 130,9 tys. zł oraz - 56,4 tys. zł, a w 2023 r. i w I półroczu 2024 r. dodatni wynik finansowy w wysokości 61 tys. zł oraz 150,4 tys. zł.

(akta kontroli str. 1343-1349, 1454-1460, 1578-1583, 1719-1724, 1833-1837)

2.2. MGOKSiR sporządzał plany finansowe uwzględniając wysokość dotacji podmiotowych i celowych w wysokościach zgodnych z przyjętymi w budżecie Gminy na poszczególne lata. Przyjmowano je niezwłocznie po przyjęciu uchwał budżetowych przez Radę Gminy Gniewkowo. Przewidziano koszty w wysokościach odpowiadających dotacji. Plany finansowe na lata 2023-2025⁴⁶ zawierały wszystkie elementy wymagane art. 31 ufp. W przypadku planów na lata 2020-2022 nie ujmowano w nich stanu należności i zobowiązań na początek i koniec roku oraz stanu środków pieniężnych na początek i koniec roku, co szerzej opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości.

W latach 2020-2024 (I półrocze) wykonanie łącznych przychodów w stosunku do planu wyniosło odpowiednio: 102,2%, 100,1%, 102,9%, 100,6% oraz 53,9% a wydatków odpowiednio: 103%, 106%, 105%; 98,5% oraz 48,4%.

Badaniem objęto roczne plany finansowe z okresu 2020-2023. Analiza wykazała, że we wszystkich latach dokonano wydatków z przekroczeniem limitów dla poszczególnych pozycji określonych w tych planach, co szerzej opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości. W ww. przypadkach nie dokonano zarazem zmian w rocznym planie finansowym, zgodnie z art. 52 ust. 3 ufp.

(akta kontroli str. 2400-2486)

2.3. MGOKSiR w latach 2020-2024 otrzymał od Gminy dotacje podmiotowe w łącznej wysokości 8 697,9 tys. zł oraz dotacje celowe w łącznej wysokości 163,7 tys. zł. Gmina finansowała też działalność Ośrodka ponosząc wydatki bezpośrednio ze swojego budżetu⁴⁷.

Na finansowanie bieżącej działalności oraz realizację zadań statutowych Gmina przekazała Ośrodkowi 1 520 tys. z w 2020 r., 1 584,2 tys. zł w 2021 r., 1 750 tys. w 2022 r., 1 883,7 tys. zł w 2023 r. oraz 1 960 tys. zł w 2024 r. w formie dotacji podmiotowych. Na 2025 r. dla MGOKSiR zaplanowano dotację podmiotową w wysokości 1 580 tys. zł.

W trzech przypadkach dotacje podmiotowe zostały zwiększone: w 2020 r. o 170 tys. zł⁴⁸, w 2023 r. o 83,7 tys. zł⁴⁹ oraz w 2024 r. o 10 tys. zł⁵⁰. W 2021 r. dotację zmniejszono o 15,7 tys. zł⁵¹. Korekty te zostały ujęte w planach finansowych Ośrodka, dodatkowe środki wykorzystano zgodnie z wnioskami⁵².

⁴⁶ Art. 31 ufp został uchylony przez art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 28 czerwca 2024 r. (Dz. U. z 2024 poz. 1089) zmieniającej ufp z dniem 23 lipca 2024 r.

⁴⁷ W ramach różnych rozdziałów klasyfikacji budżetowej tj.: 75023, 75075, 75421, 75095, 85154, 85195, 90003, 90095, 92105, 92601.

⁴⁸ Na podstawie uchwały nr XXVII/176/2020 Rady Miejskiej w Gniewkowie z 26 sierpnia 2020 r.

⁴⁹ Na podstawie uchwał Rady Miejskiej w Gniewkowie: nr LXXI/440/2023 z 29 marca 2023 r. oraz nr LXXX/485/2023 z 29 listopada 2023 r.

⁵⁰ Na podstawie zarządzenia Burmistrza nr 202/2024 z 10 grudnia 2024 r.

⁵¹ Na podstawie uchwał Rady Miejskiej w Gniewkowie: nr XXXV/227/2021 z 24 lutego 2021 r. oraz nr XLI/283/2021 z 20 września 2021 r.

⁵² Składając wniosek o zwiększenie dotacji w 2020 r. poprzedni Dyrektor MGOKSiR nie przedłożył szczegółowego uzasadnienia wskazując jedynie: „... w związku z realizacją działalności statutowej”.

W okresie 2020-2024 (I półrocze) poprzedni Dyrektor Ośrodka przekazywał:

- roczne sprawozdania z wykonania planu finansowego za lata poprzedzające⁵³,
- sprawozdania z wykonania planu finansowego za pierwsze półrocze każdego roku⁵⁴,

w szczególności nie mniejszej niż w planie finansowym, wymagane art. 265 pkt 1 i 2 ufp. Dołączał do nich także zestawienia wykorzystania dotacji podmiotowych⁵⁵, z których każdorazowo wynikało, że zostały one wykorzystane w całości. Burmistrz zarządzeniami⁵⁶ zatwierdzał przedkładane sprawozdania. Dyrektor MGOKSiR przekazywał również do Urzędu Miejskiego w Gniewkowie sprawozdania finansowe obejmujące m.in. wprowadzenie do sprawozdania finansowego, bilans, rachunek zysków i strat oraz informację dodatkową.

(akta kontroli str. 3191)

Dyrektor MGOKSiR w 2022 r.⁵⁷ oraz 2023 r.⁵⁸ informował Burmistrza, że wysokość przyznanych dotacji podmiotowych na kolejne lata jest niewystarczająca do realizacji wszystkich zadań statutowych ujętych w planie działalności Ośrodka zatwierdzonym przez organizatora, co było niezgodne z umową z 30 grudnia 2021 r. określającą warunki organizacyjno-finansowe działalności instytucji kultury, którą zawarł z Gminą. W styczniu 2024 r. zwrócił się do Burmistrza z prośbą o zwiększenie dotacji podmiotowej o 70 tys. zł w związku z pilną potrzebą remontu dachu w siedzibie Ośrodka. W czerwcu 2024 r. w odpowiedzi na polecenie Skarbnika Gminy dotyczące weryfikacji planu finansowego⁵⁹, rezygnację z imprez i zabezpieczenie środków tylko na zapewnienie bieżącej działalności Ośrodka, poprzedni Dyrektor wskazał, że plan finansowy został sporządzony zgodnie z art. 27 ust. 3 i 4 ustawy o działalności kulturalnej, a Gmina nie dopełniła obowiązku zawartego w art. 12 oraz art. 28 ust. 3 pkt 1 tej ustawy, tzn. przyznała dotację w wysokości niewystarczającej do prowadzenia działalności statutowej.

Na 2025 r. Dyrektor MGOKSiR przygotował projekt planu finansowego zakładający dotację podmiotową w wysokości 1 900 tys. zł. Uzgadniając z Gminą ostateczną kwotę przyjęto, że w Ośrodku zredukowana do 13 zostanie liczba etatów (konieczność zwolnienia dwóch osób) a z planu wydarzeń usunięte zostały Dni Miasta. Dyrektor Ośrodka zaznaczył zarazem, że w przypadku powierzenia, wzorem lat poprzednich, m.in. zadań związanych z prowadzeniem basenów letnich, konieczne będzie pozyskanie dotykowych etatów i zwiększenie finansowania.

⁵³ Odpowiednio: 1 marca 2021 r., 28 lutego 2022 r., 28 lutego 2023 r., 29 lutego 2024 r.

⁵⁴ Odpowiednio: 30 lipca 2020 r., 29 lipca 2021 r., 29 lipca 2022 r., 28 lipca 2023 r. oraz 12 lipca 2024 r.

⁵⁵ Za wyjątkiem sprawozdania za pierwsze półrocze 2024 r. Zestawienia sporządzała Główna Księgowa MGOKSiR

⁵⁶ Odpowiednio nr: 78/2021 z 17 czerwca 2021 r., 91/2022 z 9 czerwca 2022 r., 107/2023 z 29 czerwca 2023 r., 48/2024 z 11 kwietnia 2024 r.

⁵⁷ Pismem doręczonym do UM 30 listopada 2022 r.

⁵⁸ Pismem doręczonym do UM 21 grudnia 2023 r.

⁵⁹ Wcześniej analogiczne polecenie zostało przekazane mailem z 9 maja 2024 r.

(akta kontroli str. 2450, 2473, 2475-2486, 2717-2725)

W okresie objętym kontrolą Gmina udzieliła MGOKSiR czterech dotacji celowych⁶⁰ tj.:

- 7 kwietnia 2020 r. w kwocie 50 tys. zł na realizację inwestycji związanej z remontem Sali sportowej przy ul. Dworcowej 11,
- 19 stycznia 2021 r. w kwocie 100 tys. zł na realizację inwestycji polegającej na wykonaniu studni do nawadniania boiska przy ul. Parkowej 2,
- 4 marca 2021 r. w kwocie 14,5 tys. zł. o na zakup pianina cyfrowego oraz
- 10 lipca, 12 sierpnia oraz 10 września 2024 r. w łącznej kwocie 75 tys. zł. na dofinansowanie zadania „Funkcjonowanie kompleksu basenów letnich”⁶¹.

Wysokość dotacji celowych i ich przeznaczenie było ujmowane w planach finansowych MGOKSiR. Ośrodek każdorazowo otrzymywał dotacje w założonych wysokościach. Dotacje celowe nie zostały przyznane na realizację zadań lub programów, które ujęte już były w planach rzeczowo-finansowych Ośrodka, stanowiących podstawę do określenia wysokości dotacji podmiotowej na dany rok.

W przypadku dotacji przekazanych w latach 2020-2021 nie zawarto z Ośrodkiem umów regulujących tryb oraz zasady ich udzielenia i rozliczenia. W związku z dotacją przekazaną w 2024 r. Gmina zawarła z MGOKSiR umowę⁶², w której strony określiły, że zostanie ona przekazana w trzech transzach⁶³ i wykorzystana do końca listopada 2024 r. bądź zwrócona w części niewykorzystanej. W umowie określono także sposób⁶⁴ i termin rozliczenia udzielonej dotacji, obowiązki w zakresie przechowywania dokumentów związanych z realizacją zadania, a także warunki prowadzenia jego kontroli przez Gminę. W październiku 2024 r. Dyrektor MGOKSiR doręczył do Urzędu Miejskiego w Gniewkowie rozliczenie dotacji według ustalonego wzoru, do którego dołączył także wykaz faktur kosztowych. Dokumenty nie zostały opisane zgodnie z wymogami umowy o udzielenie dotacji, co szerzej opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 3193-3195)

Środki z udzielonych dotacji zostały przeznaczone na zaplanowane inwestycje i działania. W przypadku dotacji udzielonej w 2020 r. na remont sali sportowej przy ul. Dworcowej 11, niewykorzystana część dotacji (824,6 zł) została terminowo zwrócona na rachunek Gminy. Wyboru wykonawców dla zaplanowanych inwestycji dokonywał poprzedni Dyrektor MGOKSiR. Wskazał, że rozeznanie rynkowe prowadził korzystając z portali branżowych.

(akta kontroli str. 2744-2784, 2796)

⁶⁰ Na etapie planowania budżetu na 2025 r. nie przewidziano dla MGOKSiR dotacji celowych.

⁶¹ Gmina zawarła z MGOKSiR 27 czerwca 2024 r. umowę użyczenia kompleksu basenów letnich, w której wskazano (§ 1 ust. 6), że rozliczenie rzeczywiście poniesionych kosztów za energię elektryczną, wodę i wywóz nieczystości stałych oraz płynnych nastąpi w formie dotacji celowej.

⁶² Nr 1/2024 z 27 czerwca 2024 r.

⁶³ Do 10 lipca 2024 r. – 10 tys. zł, do 10 sierpnia 2024 r. – 35 tys. zł oraz do 10 września 2024 r. – 30 tys. zł.

⁶⁴ Poprzez wzór określony w załączniku nr 1 do umowy dotacji.

2.4. W okresie objętym kontrolą w MGOKSiR obowiązywały regulacje wewnętrzne związane z zasadami prowadzenia rachunkowości oraz organizacją i porządkiem w procesie pracy, w tym:

- Polityka rachunkowości⁶⁵ obowiązująca od 1 stycznia 2011 r. wraz z załącznikami⁶⁶, zmieniana w latach: 2012⁶⁷, 2014⁶⁸, 2018⁶⁹,
- zarządzenie⁷⁰ Dyrektora z dnia 1 kwietnia 2019 r. w sprawie zasad ewidencjonowania oraz użytkowania pieczętek,
- Regulamin pracy⁷¹ z 26 lipca 2012 r. ze zmianami w roku 2015⁷² i 2020⁷³.

(akta kontroli str. 9-94)

MGOKSiR nie wprowadził regulaminu udzielania zamówień, których wartość nie przekraczała wyrażonej w złotych równowartości kwoty 130 tys. zł. W okresie objętym kontrolą nie udzielono zamówień w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych⁷⁴.

(akta kontroli str. 91,103, 2510-2550, 2688)

Analiza wybranej⁷⁵ dokumentacji księgowej z okresu objętego kontrolą wykazała m.in., że opisy faktur i innych dokumentów finansowych dokonywane były zgodnie z wymogami określonymi w art. 21 uor. W wydatkach bieżących dokonywanych w MGOKSiR wystąpiły przypadki, w których:

- w latach 2022-2023 zakupiono i przekazano odzież roboczą⁷⁶ na kwotę 8 tys. zł poprzedniemu Dyrektorowi Ośrodka, pracownikom działu administracyjno – księgowego oraz pracownikom działu organizacji imprez bez wprowadzenia odpowiednich zmian w obowiązującym Regulaminie pracy,
- w latach 2020-2023 nie dokonano aktualizacji Polityki Rachunkowości w szczególności dostosowującej stosowane w MGOKSiR konta księgowe,
- w MGOKSiR nie utworzono magazynu tj. konta 30 "Rozliczenie zakupu", w którym zostałyby wprowadzone na stan zakupione towary służące dalszej odsprzedaży,
- księgi rachunkowe MGOKSiR za okresy od 2020 do 2023 nie zostały zamknięte w ustawowym terminie,
- na koniec lat obrotowych, nie wydrukowano ani nie przeniesiono treści ksiąg rachunkowych na informatyczny nośnik danych, zapewniający

⁶⁵ Zarządzenie nr 16/2010 z dnia 15 października 2010 r. Dyrektora MGOKSiR w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości.

⁶⁶ Tj.: Nr 1 Wykaz kont syntetycznych, Nr 2 Opis funkcjonowania kont syntetycznych i zasady księgowania operacji gospodarczych, Nr 3 Zasady prowadzenia ewidencji analitycznej na kontach ksiąg pomocniczych, Nr 4 Zasady wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania i rozliczania wyniku finansowego, Nr 5 Częstotliwość i zasady inwentaryzacji oraz weryfikacji aktywów i pasywów, Nr 6 Wykaz programów komputerowych stosowanych przez MGOKSiR, Nr 7 Zasady archiwizowania i ochrony danych.

⁶⁷ Zarządzenie nr 1/2012 z dnia 2 stycznia 2012 r.

⁶⁸ Zarządzenie nr 4/2014 z dnia 1 czerwca 2014 r.

⁶⁹ Zarządzenie DOK.0151.2.1.2018 z dnia 2 stycznia 2018 r.

⁷⁰ Zarządzenie nr DOK.0151.2.13.2019

⁷¹ Zarządzenie nr 4//2012 Dyrektora MGOKSiR,

⁷² Zarządzenie nr DOK.0151.1.2015 Dyrektora MGOKSiR z dnia 8 kwietnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia zmian do Regulaminu pracy MGOKSiR

⁷³ Zarządzenie nr DOK.0151.2.11.2020 Dyrektora MGOKSiR z dnia 27 października 2020 r.

⁷⁴ Dz.U. z 2024 r. poz. 1320.

⁷⁵ Na podstawie losowo dobranej próby wydatków.

⁷⁶ FV GD/2022/1181, FVD/000003/04/22/146, Paragon 1912072, 5IT/22, Rachunek nr 1/04/2022, FV/GD/2023/1171, FV/21/5/2023/1/1113

trwałość zapisu informacji, przez czas nie krótszy od wymaganego dla przechowywania ksiąg rachunkowych,

- w latach 2020-2024 w MGOKSiR nie dopełniono obowiązku wydruku zestawień obrotów i sald, a w latach 2020–2023 obowiązku wynikającego z art. 24 ust. 5 pkt 2 uor,
- MGOKSiR nie wykonywał obowiązku terminowego regulowania zobowiązań.

Szczegóły ww. przypadków szerzej opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 88-94, 136-296, 328-1324)

MGOKSiR dokonywał wydatków, z których pokrywał m.in. zakupy dla Drużyny Harcerskiej „Gniewkowska Siódemka” przynależącej do Hufca Związku Harcerstwa Polskiego w Inowrocławiu, a nie do Ośrodka. Zatwierdzone przez poprzedniego Dyrektora wydatki⁷⁷ poniesione w latach 2023-2024 obejmowały m.in. mundury, ubrania i wyposażenie Drużyny ZHP i wynosiły łącznie 9 tys. zł. Ponadto w 2024 r. Ośrodek zakupił⁷⁸ produkty z logo Fundacji Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy⁷⁹ za kwotę 4,6 tys. zł i przeznaczył te przedmioty bezpośrednio na licytację podczas organizowanej aukcji.

26 czerwca 2020 r. Ośrodek zakupił dwa radiotelefony cyfrowe Motorola⁸⁰ za kwotę 5 tys. zł, a 10 lutego 2022 r. kolejne dwa radiotelefony nasobne⁸¹ z mikrofonogłośnikami za kwotę 6 tys. zł, które przekazał nieodpłatnie Ochotniczej Straży Pożarnej w Gniewkowie 5 września 2020 r. (tj. po 72 dniach od zakupu) i 4 maja 2022 r. (tj. po 84 dniach od zakupu). MGOKSiR zakupił także 2 czerwca 2022 r. projektor video EPSON⁸² za kwotę 2,7 tys. zł, który 15 czerwca 2022 r. (tj. po 13 dniach od zakupu) przekazał nieodpłatnie Szkole Podstawowej w Szadłowicach. Szczegóły w ww. zakresie opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 144-146, 178-180, 184-186, 302, 304, 307)

2.5. Dyrektor Ośrodka wydawał zarządzenia w sprawie cenników usług⁸³ świadczonych przez MGOKSiR, które podawał do publicznej wiadomości przez publikację na stronie internetowej⁸⁴. Określał w nich m.in. ceny najmu i korzystania z funkcji studia nagrań Ośrodka. Przychody z tytułu udostępniania mienia w MGOKSiR pochodziły wyłącznie z najmu krótkoterminowego i wynosiły w 2020 r. – 32 tys. zł, w 2021 r. – 11,8 tys. zł, w 2022 r. – 28,7 tys. zł, w 2023 r. –

⁷⁷ Faktury: F/000049/04/23/T (zakup munduru harcerskiego); FV/GD/2023/1140 (koszulki); 10/5/2023 (chusty harcerskie); FV/36/02/2024 (naszywki haftowane); 077/05/23/MAG, 025/06/23/MAG (zakup mundurów dla kadry); FV/GD/2023/2076 (koszulki); FV/GD/2023/2077 (koszulka); 17/10/2023 (piżama wojskowa); paragon 013674/0102 (koszulki); 73/11/2023 (spodnie dla); 1 23 0075 0002190857 (Plecaki turystyczne); 273/11/2023 (szelki odbłaskowe); 100/2023 (szalik-komin).

⁷⁸ Faktura 0258/24/FVS (bluzki, koszulki, kubki).

⁷⁹ Dalej: „WOŚP”.

⁸⁰ FV nr TOR/0218/06/20/FVS,

⁸¹ FV TOR/0054/02/22/FVS

⁸² FV 60034706

⁸³ Zarządzenie Dyrektora nr DOK.0151.2.10.2019 z 8 marca 2019 r., nr DOK.0151.2.7.2020 z 9 czerwca 2020 r., nr DOK.0151.2.2.2021 z 27 lipca 2021 r., nr DOK.0151.2.3.2021 z 21 marca 2022 r., nr DOK.0151.2.6.2022 z 20 lipca 2022 r., nr DOK.0151.2.7.2022, dalej: „cennik usług”.

⁸⁴ [Strona BIP MGOKSiR](#).

22,8 tys. zł, w 2024 r. (I półrocze) – 11,4 tys. zł. W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki zbycia nieruchomości.

(akta kontroli str. 1934-1951, 1330)

Badaniem objęto dwie umowy, tj. najem sali koncertowej Ośrodka na zajęcia „fitness” zawartą z osobą fizyczną w okresie od 21 września 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. oraz użyczenie pomieszczenia w siedzibie Ośrodka – Hufcowi Związku Harcerstwa Polskiego w Inowrocławiu na okres od 4 marca 2024 r. do 31 grudnia 2034 r.

Sala koncertowa była wynajmowana po stawce ustalonej indywidualnie (20 zł za godzinę), co było zgodne z obowiązującym w tym czasie cennikiem usług⁸⁵.

Poprzedni Dyrektor MGOKSiR nieodpłatnie, na wyłączność użyczył na potrzeby drużyny harcerskiej pomieszczenie⁸⁶ w piwnicy budynku siedziby Ośrodka. Wskazał, że uczynił to na prośbę Komendanta Hufca w Inowrocławiu, a pomieszczenie służyło do przechowywania przedmiotów stworzonych i zgromadzonych przez młodzież. Umowa została wypowiedziana przez Dyrektora MGOKSiR 12 grudnia 2024 r. z zachowaniem rocznego okresu wypowiedzenia. Dyrektor MGOKSiR podał, że pomieszczenie było wykorzystywane incydentalnie, a po rozwiązaniu umowy zostanie przeznaczone na organizację zajęć artystycznych, edukacyjnych i muzycznych.

(akta kontroli str. 1952-1986)

W 2023 i 2024 r. MGOKSiR prowadził działalność w kompleksie basenów letnich, którymi zarządzał na podstawie umów użyczenia zawartych z Gminą Gniewkowo 19 czerwca 2023 r. oraz 27 czerwca 2024 r. W umowie z 2023 r. przedstawiciele Gminy⁸⁷ oświadczyli, że przedmiot użyczenia posiadał wszystkie wymagane prawem opinie, zgody oraz przeglądy i odbiory, które umożliwiały jego użytkowanie użyczenia a dokumentacja ta znajduje się w siedzibie użyczającego. Gmina co prawda wystąpiła wcześniej z wnioskiem o pozwolenie na użytkowanie (tj. 7 czerwca 2023 r.), niemniej otrzymała je dopiero rok później (7 czerwca 2024 r.). Dyrektor MGOKSiR udostępniał kompleks basenów mieszkańcom od 23 sierpnia do 10 września 2023 r., choć nie zweryfikował czy obiekt został dopuszczony do użytkowania, co szerzej opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości.

(akta kontroli str. umowy, 2838-3164, 3194-3199, 3294)

2.6. Według ewidencji z 2020 r. do środków trwałych MGOKSiR należały budynki:

- 1) sala gimnastyczna przy ul. Toruńskiej 40,
- 2) sala sportowa przy ul. Dworcowej 11,
- 3) kotłownia przy ul. Parkowej (na stadionie),
- 4) świetlica w Więclawicach.

Z końcem 2022 r. Ośrodek przekazał Gminie salę sportową przy ul. Dworcowej 11, kotłownię oraz świetlicę. Od 13 marca 2023 r. MGOKSiR został właścicielem budynku, w którym mieściła się jego siedziba oraz Miejsko-Gminna Biblioteka

⁸⁵ Stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia Dyrektora MGOKSiR nr DOK.0151.2.2.2021 z 27 lipca 2021 r.

⁸⁶ Nr 11, o powierzchni 31,47 m².

⁸⁷ Umowa została podpisana przez Burmistrza przy kontrasygnacie Skarbnik Gminy.

Publiczna⁸⁸. Budynek został przekazany⁸⁹ Ośrodkowi nieodpłatnie przez Gminę Gniewkowo⁹⁰ w trybie bezprzetargowym w formie darowizny na cele publiczne.

Badaniem w zakresie sposobu administrowania nieruchomościami⁹¹ i realizacji obowiązków właściciela objęto trzy nieruchomości tj. salę sportową przy ul. Toruńskiej 40, budynek Ośrodka przy ul. Dworcowej 5, a także boisko sportowe Orlik wraz z budynkiem socjalnym⁹². MGOKSiR posiadał książki budowlane tych obiektów oraz poddawał je okresowym kontrolom w celu oceny stanu technicznego⁹³. Obowiązki te realizował jednak nierzetelnie lub nie w pełnym zakresie, co szerzej opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości.

W protokołach kontroli zawarte zostały zalecenia, które powtarzały się w kolejnych latach. W przypadku sali sportowej dotyczyły likwidacji starych zacieków z dachu w łączniku⁹⁴ czy też usunięcia napisów graffiti na elewacji od strony boiska⁹⁵. Poprzedni Dyrektor wskazał, że usunięcie zacieków było uzasadnione po 2022 r., kiedy to został naprawiony dach. W miarę pozyskanych środków z działalności planowano jednolite odmalowanie pomieszczeń socjalnych, korytarzy oraz wskazanego łącznika w kolejnych latach. W przypadku graffiti podkreślił, że teren szkolny, a także sali sportowej był miejscem wielu aktów wandalizmu, które były zgłaszane do organów ścigania. Efekty wielu, drobnych napraw i nie tylko były bardzo szybko niweczone przez ponowne akty wandalizmu.

Odnosnie do siedziby Ośrodka niezmiennie w latach 2020-2024 wskazywano na konieczność naprawy stopni schodowych betonowych - zewnętrznych (wykruszonych nosków) od strony zaplecza. Poprzedni Dyrektor MGOKSiR podał, że wyjście techniczne było użytkowane wyłącznie przez pracowników do załadunku i rozładunku sprzętu. Nie było ono dostępne dla nikogo z zewnątrz. Zalecenie to nie było priorytetowe w zakresie dbania o estetykę i funkcjonalność budynku.

W przypadku boiska Orlik w latach 2020-2022 r. oraz w 2024 r. wskazano, że obiekt znajdował się w nienależytym stanie technicznym, nie zagrażało to życiu lub zdrowiu, bezpieczeństwu mienia lub środowisku, jednak wymagało wykonania niezbędnego remontu. W każdym z protokołów kontroli zawarto po kilkanaście zaleceń dotyczących koniecznych napraw. Poprzedni Dyrektor MGOKSiR wskazał, że w lutym 2024 r. Gmina Gniewkowo złożyła wniosek do Ministerstwa Sportu na modernizację całego obiektu. Jesienią 2024 roku

⁸⁸ Tj. przy ul. Dworcowej 5 w Gniewkowie. Biblioteka korzystała z budynku na podstawie porozumienia z MGOKSiR.

⁸⁹ I przyjęty do ewidencji środków trwałych MGOKSiR na podstawie OT 1/2023 z 13 marca 2023 r.

⁹⁰ Realizując uchwałę nr LXVI/424/2022 Rady Miejskiej w Gniewkowie z dnia 29 grudnia 2022 r. oraz zarządzenie Burmistrza Gniewkowa nr 19/2023 z dnia 27 stycznia 2023 r.

⁹¹ W przypadku umów użyczenia do obowiązków MGOKSiR należało „wypełnianie obowiązków z rozdziału 6 ustawy Prawo budowlane, w tym w szczególności przeprowadzanie kontroli stanu technicznego”.

⁹² MGOKSiR zarządzał obiektem na podstawie umowy użyczenia z 6 maja 2019 r..

⁹³ Kontrole zostały zlecone osobie posiadającej uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności.

⁹⁴ Ujęte po raz pierwszy po kontroli przeprowadzonej w 2021 r. Zalecenie to powtórzono w protokołach z 2022 r., 2023 r. oraz 2024 r.

⁹⁵ Ujęte po raz pierwszy po kontroli przeprowadzonej w 2022 r. Zalecenie to powtórzono w protokołach z 2023 r. oraz 2024 r.

otrzymała dofinansowanie w wysokości 1,5 mln złotych, a prace zaplanowano na 2025 r. Dodał, że w 2024 r. MGOKSiR przeprowadził naprawy bieżące obiektu.

(akta kontroli str. 2023-2101,2825-2830, 3200)

Ogłędziny siedziby MGOKSiR wykazały m.in., że w budynku zapewniono wolne od barier poziomych i pionowych przestrzenie komunikacyjne, w budynku zainstalowano dźwig dla niepełnosprawnych, a korzystając z niego można było dostać się na wszystkie kondygnacje (w tym do gabinetu Dyrektora, na salę koncertowo-widowiskową, do sal, w których odbywały się zajęcia sekcji, kół i klubów). Do wejścia głównego prowadziła pochylnia, a szerokość drzwi wejściowych i wymiary pomieszczeń umożliwiały dogodne warunki ruchu, w tym również osobom poruszającym się na wózkach. W budynku zlokalizowano odpowiednio wyposażone toalety przeznaczone dla osób z niepełnosprawnościami. Nie stwierdzono jednak urządzeń do obsługi osób słabosłyszących (w szczególności pętli indukcyjnych), czy rozwiązań dla osób niewidomych i słabowidzących (elementów dotykowych w nawierzchni oraz odpowiednich piktogramów na tablicach informacyjnych i przyciskach), co szerzej opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 2663-2678)

2.7. W okresie objętym kontrolą w ewidencji księgowej MGOKSiR wyodrębniono fundusz instytucji kultury. Do początku 2025 r. nie utworzono jednak funduszu rezerwowego⁹⁶, co szerzej opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 117-122, 334-574,2691-2692)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W planach finansowych MGOKSiR na lata 2020-2022 nie ujęto wszystkich wymaganych art. 31 ufp elementów tj. nie podano w nich informacji o stanie należności i zobowiązań na początek i koniec roku oraz stanie środków pieniężnych na początek i koniec roku.

(akta kontroli str. 2400-2443)

Odpowiedzialny za nieprawidłowość poprzedni Dyrektor MGOKSiR jak i była Główna księgowa wyjaśnili, że plan finansowy był sporządzany według wzoru ustalonego wiele lat temu z Organizatorem, który taki dokument przyjmował i zatwierdzał.

(akta kontroli str. 2837, 3274)

2. W latach 2020-2023 (do 30 września) dokonano wydatków z przekroczeniem limitów określonych dla poszczególnych kosztów w rocznych planach finansowych GOK, czym naruszono art. 44 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 52 ust. 3 ufp, stanowiącymi że wydatki publiczne mogą być ponoszone w wysokościach ustalonych w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych, a koszty ujęte w rocznych planach finansowych mogą ulec zwiększeniu, pod warunkiem dokonania zmian w rocznym planie finansowym. Główna księgowa

⁹⁶ W planie kont w 2025 r. wyodrębniono konto nr 801 Fundusz rezerwowy.

nie dokonała wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym do czego była zobowiązana na podstawie art. 54 ust. 1 pkt 3 lit. a i ust. 3 pkt 3 ufp.

Dotyczyło to dokonania wydatków z przekroczeniem planów finansowych w:

- 2020 r. pozycji: „wynagrodzenia bezosobowe”, które przekroczone o 19 tys. zł; „zużycie materiałów i energii”, które przekroczone o 9,9 tys. zł; „usługi obce”, które przekroczone o 27,3 tys. zł; „pozostałe koszty finansowe i operacyjne”, które przekroczone o 9,3 tys. zł;
- 2021 r. pozycji: „wynagrodzenia”, które przekroczone o 5,5 tys. zł; zużycie materiałów i energii”, które przekroczone o 48,1 tys. zł ; „usługi obce”, które przekroczone o 42,7 tys. zł; „pozostałe koszty finansowe i operacyjne”, które przekroczone o 31,5 tys. zł;
- 2022 r. pozycji: „wynagrodzenia”, które przekroczone o 5,3 tys. zł; „usługi obce”, które przekroczone o 119,8 tys. zł; „pozostałe koszty finansowe i operacyjne”, które przekroczone o 38,4 tys. zł;
- w 2023 r. pozycji: „zakup usług pozostałych”, które przekroczone o 21,9 tys. zł; „organizacja imprez i wydarzeń ujętych w programie działalności”, które przekroczone o 14,7 tys. zł.

(akta kontroli str. 2400-2472, 3271-3272)

Odpowiedzialny za nieprawidłowość poprzedni Dyrektor Ośrodka wyjaśnił, że plan finansowy, zgodnie z ufp, sporządzany był kosztowo, ale głównym jego elementem była dotacja podmiotowa rozliczana wydatkowo. Podkreślił, że wydając środki publiczne kierował się m.in. zasadą ich zgodności z ustalonym planem finansowym. Wskazał, że zdarzało się, że koszty wzrastały w ciągu roku, ale wyłącznie w przypadku zrealizowania przychodów wyższych od prognozowanych.

Była Główna Księgowa wyjaśniła, że wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych dokonywała w momencie wpływu do działu księgowości dokumentów, sprawdzając czy rodzaj kosztu mieści się w planie finansowym. Dodała, że ośrodki kultury nie prowadzą budżetu zadaniowego. Podkreśliła, że wybuch pandemii COVID-19 znacząco podniósł ceny wszystkich usług. Wzrosły też kilkukrotnie ceny gazu. Podkreśliła, że na przekroczenia wpływały też nieplanowane i nieznane na koniec roku koszty. Dodała, że poniesione koszty miały pokrycie w przychodach.

(akta kontroli str. 2835, 3208-3283)

NIK zauważa, że reguły zawarte w art. 44 ufp obowiązują wszystkie jednostki sektora finansów publicznych, a zatem zgodnie z art. 9 pkt 13 ufp także samorządowe instytucje kultury. Na gruncie doktryny prawa finansowego publiczny charakter wydatków identyfikuje się z podmiotem dokonującym wydatku, czyli jednostką sektora finansów publicznych oraz z ich przeznaczeniem, czyli celami i zadaniami publicznymi. Dokonywanie wydatków to określony proces, obejmujący szereg czynności kontrolnych i techniczno-organizacyjnych, w tym kontrolę zgodności wydatku z planem finansowym.

3. MGOKSiR dokonał rozliczenia dotacji celowej w wysokości 75 tys. zł w 2024 r. niezgodnie z umową na jej udzielenie zawartą z Gminą⁹⁷. Zgodnie z § 5 ust. 1 tej umowy Ośrodek był zobowiązany do przedłożenia do Referatu finansowego Urzędu Miejskiego w Gniewkowie do 15 grudnia 2024 r. rozliczenia według ustalonego wzoru. Zgodnie z § 2 integralną część rozliczenia miały stanowić potwierdzone za zgodność z oryginałem, opisane przez dyrektora, kopie faktur.

W październiku 2024 r. Dyrektor MGOKSiR doręczył rozliczenie dotacji, do którego dołączył wykaz faktur kosztowych. Żadna z przedłożonych 31 kopii faktur nie została uwierzytelniona przez Dyrektora Ośrodka oraz opisana przez niego. Opisy zaniechano w pięciu przypadkach, a w pozostałych dokonywali ich pracownicy Ośrodka.

(akta kontroli str. 3201-3260)

Dyrektor MGOKSiR wyjaśnił, że poprawione rozliczenie przedłożył do Urzędu Miejskiego 16 grudnia 2024 r. Zaniechał zarazem dokonania opisów faktur z okresu, w którym nie pełnił swojej funkcji. W przypadku dziewięciu dokumentów przekazano je bez wymaganego umową opisu⁹⁸.

(akta kontroli str. 2710)

4. W MGOKSiR w latach 2022-2023 zakupiono i przekazano poprzedniemu Dyrektorowi, pracownikom działu administracyjno – księgowego oraz pracownikom działu organizacji imprez odzież służbową⁹⁹ za łączną kwotę 8 tys. zł, mimo, że w obowiązującym w Ośrodku regulaminie pracy nie przewidziano takich świadczeń na tych stanowiskach pracy. Zgodnie z art. 237⁸ Kodeksu pracy do zadań pracodawcy należy ustalenie zasad korzystania ze środków ochrony. Pracodawca decyduje oraz określa wykaz stanowisk pracy, które wymagają przyznania ww. odzieży, definiuje zakres wyposażenia oraz okres jej użytkowania.

(akta kontroli str. 9-25, 181-183, 194-196, 198-200, 263, 283-284)

Odpowiedzialny za nieprawidłowość poprzedni Dyrektor MGOKSiR wyjaśnił, że wszelkie sprawy związane z wyposażeniem pracowników w odzież służbową były konsultowane z inspektorem BHP.

Była Główna księgowa wyjaśniła, że nie pamięta czy odpowiednie zarządzenie, które regulowałoby dokonywanie przydziału odzieży pracownikom, zostało wprowadzone. Podkreśliła, że przyznawana pracownikom jak i dyrektorowi odzież zawsze odbywała się w uzgodnieniu z inspektorem ds. BHP i ppoż., z którym podpisana była umowa na obsługę.

(akta kontroli str. 105-106, 3291)

5. W latach 2020-2023 w MGOKSiR nie dokonano aktualizacji wykazu kont syntetycznych stanowiącego załącznik nr 1 oraz opisu funkcjonowania kont

⁹⁷ Nr 1/2024 z 27 czerwca 2024 r.

⁹⁸ W przypadku części dokumentów (20 faktur) opisów dokonała Główna księgowa w okresach zastępowania dyrektora MGOKSiR oraz pełnienia jego obowiązków.

⁹⁹ Tj. np. marynarkę, spodnie, buty, koszulę dla Dyrektora Ośrodka; t-shirty polo po 8 szt. dla 13 pracowników; dwa żakiety, dwie pary spodni przekazane dwóm pracownikom, cztery garnitury przekazane czterem pracownikom; bluzki damskie; czółenka damskie.

syntetycznych i zasad księgowania operacji gospodarczych stanowiącego załącznik nr 2 do Polityki rachunkowości, w szczególności

- a) nie wykreślono z wykazu: konta 770 – zyski nadzwyczajne i 771 – straty nadzwyczajne, 950 – wydatki strukturalne, 435 – usługi internetowe, 437 – usługi telekomunikacyjne, 474 zakup papieru ksero, 475 – zakup akcesoriów komputerowych oraz
- b) nie wprowadzono nowych kont, na których w okresie objętym kontrolą dokonywano księgowania m.in., 705 – przychody zwolnione, 840 – rozliczenia międzyokresowe przychodów.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a uor Polityka rachunkowości powinna określać sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym co najmniej zakładowy plan kont. W myśl art. 10 ust. 2 uor Dyrektor MGOKSiR miał obowiązek aktualizować ww. dokumentację.

(akta kontroli str. 45-87, 357, 370, 398-399, 424,456, 484-485, 520-52, 552, 573)

Była Główna księgowa wyjaśniła, że nie przygotowano stosownych zarządzeń dotyczących kont 770, 771, 474 i 475, 705. Sporządzone zostało zarządzenie dotyczące wprowadzenia do planu kont 460 i 840. W pozostałym zakresie nie pamiętała czy dokonywane były jakiegokolwiek zmiany.

(akta kontroli str. 103-104)

6. W okresie objętym kontrolą w MGOKSiR nie utworzono magazynu tj. konta 30 „Rozliczenie zakupu”, co uznać należy za nierzetelne. Konto to umożliwiałoby wprowadzanie na stan zakupionych towarów, m.in.: książek „Gniewkowo – Genius Loci w liczbie 300 szt., płyt CD pn. „Najmniejszy Koncert Świata” w liczbie 1000 szt., 50 szt. podkładek i 200 szt. magnesów na lodówkę, 36 szt. książki „Życie rodzinne Zanusich”, toreb papierowych w liczbie 700 szt., jak również nabywanych artykułów spożywczych takich jak: kiełbasa na imprezy w Barze Letnim, zapiekanki, frytki, hot dogi, różnego rodzaju napoje itp.

Stosowanie konta „30” umożliwiałoby kontrolę zakupów, sprawdzanie zgodności dostaw z zamówieniami, zleceniami, umowami. Ewidencja zakupów za pomocą tego konta pozwalałaby na wychwycenie ewentualnych rozbieżności między dokumentami dotyczącymi np. innych ilości czy cen. Zgodnie z art. 6 ust. 2 uor dla zapewnienia współmierności przychodów i związanych z nimi kosztów do aktywów lub pasywów danego okresu sprawozdawczego zaliczać należy koszty lub przychody dotyczące przyszłych okresów oraz przypadające na ten okres sprawozdawczy koszty, które jeszcze nie zostały poniesione.

(akta kontroli str. 136-143, 156-161, 249-251, 293-296)

Była Główna księgowa wyjaśniła, że w MGOKSiR nie został utworzony magazyn towarów. Zakupy wymienionych towarów księgowano bezpośrednio w koszty w momencie ich zakupu stosując uproszczenia na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 4 uor. Jeśli chodzi o książki i płyty CD to do wydawanych egzemplarzy prowadzono ręczną ewidencję, która potwierdzała pozostałe do dyspozycji sztuki.

Poprzedni Dyrektor Ośrodka podzielił przedstawione ww. poglądy byłej Księgowej.

(akta kontroli str. 126-127, 3290)

NIK zauważa, że w sytuacji, gdy MGOKSiR opłacił fakturę za zakup książek, płyt CD czy artykułów spożywczych służących do dalszej odsprzedaży, ponosił wydatek a nie koszt, gdyż ten powstawał w momencie sprzedaży tych artykułów.

7. Analiza dokumentacji pochodzącej z ksiąg rachunkowych wykazała, że księgi za okres od 2020 do 2023 nie zostały zamknięte, czym naruszono art. 12 ust. 4 uor, zgodnie z którym ostateczne zamknięcie i otwarcie ksiąg rachunkowych jednostki kontynuującej działalność powinno nastąpić najpóźniej w ciągu 15 dni od dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok obrotowy¹⁰⁰. Zgodnie z art. 12 ust. 5 uor zamknięcie ksiąg rachunkowych polega na nieodwracalnym wyłączeniu możliwości dokonywania zapisów księgowych w zbiorach tworzących zamknięte księgi rachunkowe, z uwzględnieniem art. 13 ust. 2 i 3.

(akta kontroli str. 328-575)

Była Główna księgowa wyjaśniła, że podobnie jak Urząd Miejski w Gniewkowie i większość jednostek organizacyjnych Gminy, MGOKSiR pracował na programie księgowym BUDŻET. Księgi rachunkowe zamykane były więc w taki sposób, w jaki to umożliwiał ten program. Po zamknięciu danego roku program nie dopuszczał już możliwości dokonywania żadnych zmian. Z uwagi na fakt, że brak było możliwości dokonywania jakichkolwiek modyfikacji w zapisach księgowych po zamknięciu roku, uznać należało to za równoznaczne z trwałym zamknięciem ksiąg.

Dyrektor Ośrodka przyznał, że z analizy programu księgowego, dokonanego przez Główną księgową, jednoznacznie wynikało, że księgi rachunkowe nie zostały ostatecznie zamknięte. Zamknięte zostały wszystkie dokumenty wprowadzone do systemu. Z zapisów dziennika zdarzeń programu wynikało, że dokonywano tego raz w roku po sporządzeniu sprawozdania lecz nie było to powiązane z terminem zatwierdzenia sprawozdania przez Gminę. Dokumenty z 2023 r. zatwierdzone zostały 4 lipca 2024 r., dokumenty z 2022 r. – 20 lipca 2023 r., dokumenty z 2021 r. – 22 kwietnia 2022, dokumenty z 2020 r. – 28 czerwca 2021 r. Dodał, że w programie, wszystkie lata i miesiące mają status otwarte.

(akta kontroli str. 104-105, 116)

8. Za lata 2020-2023 w MGOKSiR nie wydrukowano ani nie przeniesiono na nośnik danych ksiąg rachunkowych, czym naruszono art. 13 ust. 6 uor, który określa, że księgi rachunkowe należy wydrukować nie później niż na koniec roku obrotowego. Za równoważne z wydrukiem uznaje się przeniesienie treści ksiąg rachunkowych na informatyczny nośnik danych, zapewniający trwałość zapisu informacji, przez czas nie krótszy od wymaganego dla przechowywania ksiąg rachunkowych.

(akta kontroli str. 773-1324)

Była Główna księgowa wyjaśniła, że księgi rachunkowe na koniec roku obrotowego były archiwizowane poprzez specjalną opcję w programie, który automatycznie przenosił treści ksiąg na kolejny rok. Tak zarchiwizowane dane przenoszone były na informatyczny nośnik danych (opisane płyty CD i DVD, później dysk zewnętrzny/serwer NAS). Wydruki zapisów w księgach

¹⁰⁰ Za 2022 r. w dniu 12 lutego 2024 r., za 2023 r. w dniu 5 listopada 2024 r.

rachunkowych sporządzane były po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego przez Burmistrza Gniewkowa. Ww. wydruki przechowywane były w odrębnych opisanych segregatorach.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił, że z posiadanych danych wynika, że na koniec roku sprawozdawczego drukowano księgę główną, nie drukowano dzienników, ani nie przenoszono ich wersji elektronicznej na nośnik danych.

(akta kontroli str. 105, 116)

9. W latach 2020-2024 w MGOKSiR nie dopełniono obowiązku wynikającego z art. 18 ust. 1 uor, który określał, że na podstawie zapisów na kontach księgi głównej sporządza się na koniec każdego okresu sprawozdawczego, nie rzadziej niż na koniec miesiąca, zestawienie obrotów i sald, zawierające: symbole lub nazwy kont; salda kont na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych, obroty za okres sprawozdawczy i narastająco od początku roku obrotowego oraz salda na koniec okresu sprawozdawczego; sumę sald na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych, obrotów za okres sprawozdawczy i narastająco od początku roku obrotowego oraz sald na koniec okresu sprawozdawczego. Obroty tego zestawienia powinny być zgodne z obrotami dziennika lub obrotami zestawienia obrotów dzienników częściowych.

Nie dopełniono również obowiązku wynikającego z art. 18 ust. 2 uor, który wskazywał, że co najmniej na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych sporządza się zestawienia sald wszystkich kont ksiąg pomocniczych, a na dzień inwentaryzacji - zestawienia sald inwentaryzowanej grupy składników aktywów.

W latach 2020-2023 w MGOKSiR nie dopełniono obowiązku prowadzenia ksiąg rachunkowych na bieżąco. W myśl art. 24 ust. 5 pkt 2 uor księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bieżąco, jeżeli zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej są sporządzane przynajmniej za poszczególne okresy sprawozdawcze, nie rzadziej niż na koniec miesiąca, w terminie, o którym mowa w pkt 1, a za rok obrotowy - nie później niż do 85 dnia po dniu bilansowym;

(akta kontroli str. 576-772, 1086-1195)

Była Główna księgowa wyjaśniła, że zestawienia obrotów i sald sporządzane były na koniec każdego miesiąca, a wydruki przechowywano w segregatorach opisanych „Polecenia Księgowe”. Sporządzano również zestawienia obrotów i sald na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych ujmujące konta pomocnicze oraz zawierające salda składników aktywów.

Dyrektor MGOKSiR wyjaśnił, że z pozostawionych dokumentów jak również z przygotowanego dokumentu dotyczącego przekazania dokumentacji księgowej po odejściu byłej Główny księgowej 13 lipca 2024 r., nie wynikało, że zestawienie obrotów i sald zostało przygotowane i wydrukowane.

(akta kontroli str. 105-106, 116)

10. MGOKSiR w okresie objętym kontrolą nie wykonywał obowiązku terminowego regulowania zobowiązań¹⁰¹. Powyższe stanowiło naruszenie

¹⁰¹ Np. faktury: Zina Sport FV/22/679 wystawiona 22 sierpnia 2022 r. na kwotę 4 065,00 zł., termin płatności wyznaczono na 5 września 2022 r. a zapłaty dokonano 20 września 2022 r.; Harasówka Sp. z o.o. FV0431/2023/H z dnia 16 czerwca 2023 r. na kwotę 8 500,00 zł., termin płatności wyznaczono na 30 czerwca 2023 r., zapłaty dokonano 3 lipca 2023 r.; MKK Sp. z o.o. FV/GD/2023/1171 wystawiona 25 maja 2023 r. na kwotę 1 997,28 zł., termin płatności wyznaczono

art. 44 ust. 3 pkt 3 ufp, zgodnie z którym wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokościach i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

(akta kontroli str. 141-143, 220-227, 246-248, 271-276, 280-282)

Była Główna księgowa wyjaśniła, że pracując w MGOKSiR przykładała ogromną wagę do terminowego regulowania zobowiązań, jednak czasem zdarzały się sytuacje, na które nie miała wpływu. Niekiedy pracownicy odpowiedzialni za wpływ korespondencji mailowej zwyczajnie nie odczytywali wiadomości, w których często przesyłane były faktury. Przyznała, że zdarzało się, że po interwencji kontrahenta o braku zapłaty rozpoczynano poszukiwania dokumentów księgowych.

Dyrektor MGOKSiR wyjaśnił, że w przypadku faktury nr FVS2024/0006701/BBY z 31 października 2024 nastąpiło przekroczenie terminu ze względu na przeoczenie w liście licznych przelewów. Podobna sytuacja dotyczyła faktury nr 81/12/24 wystawionej 12 grudnia 2024 r. W obu przypadkach Główna księgowa otrzymała zapewnienie, że kontrahenci rezygnują z roszczeń odsetkowych. Dodał, że w celu zapobiegnięcia podobnym zdarzeniom, Główna księgowa, wprowadziła obowiązek wprowadzania do systemu bankowego wszelkich zobowiązań z tytułu faktur, z określeniem terminu płatności przypadającym na dzień przed określonym terminem płatności.

(akta kontroli str. 127-128, 134-135)

11. Poprzedni Dyrektor MGOKSiR w latach 2023-2024 zatwierdził wydatki m.in. na zakup umundurowania, ubrań, plecaków przekazanych Drużynie Harcerskiej „Gniewkowska Siódemka” przynależącej do Stowarzyszenia Związku Harcerstwa Polskiego (na łączną kwotę 9 tys. zł), a także na zakup materiałów promocyjnych z logiem Fundacji WOŚP (za kwotę 4,6 tys. zł) przekazanych bezpośrednio na licytację podczas zorganizowanej aukcji, co nie mieściło się w zakresie zadań ujętych w Statucie Ośrodka i było niezgodne z art. 13 ust. 1 ustawy o działalności kulturalnej. Wydatki te nie były związane z funkcjonowaniem Ośrodka, nie mieściły się w zakresie działalności statutowej Ośrodka i zostały przekazane na rzecz odrębnych osób prawnych.

MGOKSiR dokonał też, z naruszeniem ww. regulacji zakupów, które następnie przekazał nieodpłatnie innym podmiotom. 26 czerwca 2020 r. Ośrodek zakupił dwa radiotelefony cyfrowe za kwotę 5 tys. zł, a 10 lutego 2022 r. kolejne dwa za kwotę 6 tys. zł, które następnie przekazał Ochotniczej Straży Pożarnej w Gniewkowie po 72 i 84 dniach od zakupu (odpowiednio 5 września 2020 r. i 4 maja 2022 r.). MGOKSiR zakupił także 2 czerwca 2022 r. projektor video za kwotę 2,7 tys. zł, który po 13 dniach od zakupu (15 czerwca 2022 r.) przekazał Szkole Podstawowej w Szadłowicach.

na 8 czerwca 2023 r. (prolongata do 13 czerwca 2023 r.) a zapłaty dokonano 20 czerwca 2023 r.; PMF-PRINT A. Mandau FV 210/2023 z 24 lipca 2023 r. na kwotę 787,20 zł., termin płatności wyznaczono na 31 lipca 2023 r. a zapłaty dokonano 4 sierpnia 2023 r.; Sudeckie wędrówki FV 1/06/2024 z 3 czerwca 2024 r. na kwotę 3500,00 zł., termin płatności wyznaczono na 10 czerwca 2024 r. a zapłaty dokonano 12 czerwca 2024 r.; Polska Press Sp. z o.o. FVS2024/0006701/BBY z 31 października 2024 r. na kwotę 394,22 zł., termin płatności wyznaczono na dzień 14 listopada 2024 r. a zapłaty dokonano 15 listopada 2024 r.

(akta kontroli str. 1987-2021)

Poprzedni Dyrektor MGOKSiR wyjaśnił, że żadne przepisy nie określają co można nazwać sekcją a czego nie. Wskazał, że traktował harcerzy jako sekcję Ośrodka, czego potwierdzeniem był sposób księgowania ponoszonych wydatków. Podkreślił, że wszelkie działania Ośrodka powinny być oceniane przez pryzmat efektywności. Harcerstwo stało się cennym narzędziem przyciągnięcia młodzieży do poznania i obecności w MGOKSiR. Podkreślił, że finansowanie nie odbiegało kwotowo od wspierania działalności innych sekcji.

Była Główna księgowa wskazała, że wspieranie przez MGOKSiR innych podmiotów zawsze wynikało z faktu, że były one zaangażowane w prowadzoną przez instytucję działalność statutową. Jeśli chodzi o OSP, to każde wydarzenie plenerowe sportowe, rekreacyjne oraz kulturalne wymagało zabezpieczenia przez strażaków OSP i było jasne, że np. w przypadku zawodów prowadzonych w lesie, czy na dużej przestrzeni, potrzebne były urządzenia do komunikacji. Szkoła w Szadłowicach bardzo aktywnie włączała się w niektóre wydarzenia kulturalno-społeczne organizowane przez MGOKSiR. Zazwyczaj odbywało się to w ten sposób, że brakujący do organizacji sprzęt MGOKSiR udostępniał na potrzeby wydarzenia, ale Dyrektor doszedł do wniosku, że wobec faktu tak długiej i cyklicznej współpracy, zakupi i przekaże szkole rzutnik, który dodatkowo będzie służył społeczności uczniowskiej.

(akta kontroli str. 3258-3288, 3291)

NIK zauważa, że MGOKSiR poniósł koszty ze środków publicznych na funkcjonowanie odrębnych podmiotów (w tym stowarzyszeń i fundacji), które nie były bezpośrednio związane z prowadzoną przez Ośrodek działalnością. Ich krótkotrwałe pozostawanie w zasobach Ośrodka, a następnie nieodpłatne przekazanie wskazywało, że nie były one niezbędne do prowadzenia działalności, a stanowiły formę finansowego wsparcia innych podmiotów.

12. Dyrektor MGOKSiR udostępniał do użytkowania w okresie od 23 czerwca do 10 września 2023 r. kompleks basenów letnich przy ul. Parkowej w Gniewkowie, mimo że obiekt ten nie został dopuszczony do użytkowania przez właściwego Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego. Z informacji opublikowanych na stronie Ośrodka wynikało, że w okresie tym skorzystało z niego 8,5 tys. osób. Co prawda przedstawiciele Gminy w umowie użyczenia zawartej z MGOKSiR 19 czerwca 2023 r. oświadczyli, że przedmiot użyczenia posiadał wszystkie wymagane prawem opinie, zgody oraz przeglądy i odbiory, które umożliwiały jego użytkowanie, a dokumentacja ta znajduje się w siedzibie użyczającego, niemniej Dyrektor Ośrodka nie zweryfikował tych zapewnień, co uznać należy za nierzetelne.

(akta kontroli str. 2838-3164, 3194-3195, 329-3503)

Odpowiedzialny za nieprawidłowość poprzedni Dyrektor MGOKSiR wyjaśnił, że zawierając umowę przyjął do wiadomości ww. oświadczenie ze strony Gminy i nie miał powodu, żeby kwestionować jego treść. Wskazał, że o problemach z uzyskaniem pozwolenia na użytkowanie kompleksu, dowiedział się dopiero po zakończonym sezonie.

(akta kontroli str. 2788)

NIK zauważa, że do obowiązków MGOKSiR wynikających z umowy użyczenia kompleksu basenów należało m.in. przestrzeganie przepisów prawa w zakresie prowadzonej działalności, szczególnie przepisów BHP, ochrony przeciwpożarowej oraz stosowanie się do wytycznych otrzymanych od służb sanitarnych. Dodatkowo na Ośrodku ciążyła powinność ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej oraz następstw nieszczęśliwych wypadków. Przyjmując na siebie wskazane obowiązki (w tym rodzące dla MGOKSiR wydatki) należało wykazać się odpowiednią starannością i uprzednio zapoznać się z dokumentacją techniczną obiektu, wynikami przeprowadzonych przez organy administracji architektoniczno-budowlanej kontroli i zaleceniami itp. Nawet pobieżna analiza w tym zakresie wykazałaby, że pozwolenia na użytkowanie obiektu nie zostało wydane. Dyrektor przyjął na siebie ryzyko związane z udostępnieniem basenów, które szczęśliwie nie zmaterializowało się w postaci nieszczęśliwych wypadków.

13. W przypadku wszystkich trzech wybranych do kontroli nieruchomości ich książki obiektów budowlanych prowadzono w MGOKSiR niezgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie książki obiektu budowlanego oraz systemu Cyfrowa Książka Obiektu Budowlanego¹⁰², a także nierzetelnie, bowiem:

- a) w książce prowadzonej dla boiska sportowego Orlik
 - nie wskazano daty jej założenia, czego wymagał § 3 ust. 1 pkt 3 ww. rozporządzenia,
 - nie wskazano osoby upoważnionej do dokonywania wpisów, a także nie uzupełniono wykazu protokołów po przeprowadzonej w 2024 r. okresowej kontroli stanu technicznego obiektu,
- b) w książkach prowadzonych dla siedziby MGOKSiR:
 - nr IV wydanej 11 stycznia 2021 r. nie wskazano rodzaju obiektu budowlanego oraz jego adresu, czego wymagał § 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ww. rozporządzenia, a ponadto nie wskazano osoby upoważnionej do dokonywania wpisów, a także nie uzupełniono wykazu protokołów po przeprowadzonej w 2024 r. okresowej kontroli stanu technicznego obiektu,
 - nr III wydanej 31 października 2022 r. nie zaktualizowano danych osoby upoważnionej do dokonywania wpisów (jako ostatni wymieniony był poprzedni Dyrektor Ośrodka),
- c) w książkach prowadzonych dla sali sportowej:
 - nr III wydanej 31 października 2022 r. nie wskazano osoby upoważnionej do dokonywania wpisów, a także nie uzupełniono wykazu protokołów po przeprowadzonej w 2023 r. i 2024 r. okresowej kontroli stanu technicznego obiektu,
 - nr II wydanej 7 listopada 2003 r. nie zaktualizowano danych (jako ostatni wymieniony był poprzedni Dyrektor Ośrodka),

(akta kontroli str. 2023-2101)

¹⁰² Dz.U. z 2022 r. poz. 2778.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił, że nie ma wiedzy na temat przyczyn zaniechań w zakresie prowadzenia ksiąg obiektów budowlanych.

Poprzedni Dyrektor MGOKSiR wyjaśnił, że nie dokonał odpowiednich adnotacji w księgach obiektów. Wskazał, że brak wpisów dotyczących kontroli okresowych to niedopatrzenie popełnione przez inspektora dokonującego przeglądu oraz osoby odpowiedzialne w MGOKSiR za nadzorowanie spraw przeglądów. Zadania te były przypisane osobie zatrudnionej na stanowisku specjalisty ds. finansowych, a następnie, ze względu na jej długotrwałą absencję, pracownikowi, który zastępował ją od kwietnia 2023 r.

(akta kontroli str. 2702-2704, 2825-2830)

14. W przypadku dwóch z trzech wybranych do kontroli nieruchomości MGOKSiR nie poddał ich okresowym, co najmniej raz na 5 lat, kontrolom, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego¹⁰³, polegających na sprawdzeniu stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu budowlanego, estetyki obiektu budowlanego oraz jego otoczenia:

- a) w przypadku boiska sportowego Orlik ostatnia kontrola w ww. zakresie odbyła się w kwietniu 2018 r. W 2023 r. obiekt nie został poddany żadnej kontroli,
- b) w przypadku sali sportowej ostatnia kontrola w ww. zakresie odbyła się w styczniu 2019 r. W maju 2024 r. przeprowadzono kontrolę, o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 Prawa budowlanego (okresowa roczna).

(akta kontroli str. 2023-2043, 2076-2101)

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił, że w przypadku boiska sportowego nie ma dowodów na przeprowadzenie kontroli. W odniesieniu do sali sportowej wskazał, że w styczniu 2025 r. zawarto umowę zlecenia z inspektorem nadzoru na wykonanie przeglądu a przewidywany termin jego zakończenia to 28 stycznia 2025 r.

Odpowiedzialny za nieprawidłowość poprzedni Dyrektor MGOKSiR wyjaśnił, że za bieżące nadzorowanie wymaganych przepisami przeglądów obiektów zarządzanych przez MGOKSiR odpowiedzialny był wyznaczony pracownik. W przypadku sali sportowej przeprowadzenie tzw. przeglądu rocznego zamiast wymaganego, pięcioletniego było niedopatrzeniem pracownika, które do końca 2024 roku nie zostało naprawione.

(akta kontroli str. 2702-2704, 2825-2830)

15. W siedzibie MGOKSiR stanowiącej obiekt użyteczności publicznej nie zapewniono spełniania minimalnych wymagań w zakresie dostępności architektonicznej określonych w art. 6 pkt 1 lit c, i e ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami¹⁰⁴. W budynku brakowało informacji na temat rozkładu pomieszczeń, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy, nie zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób.

¹⁰³ Tj. ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. (Dz. U. z 2024 poz. 725, ze zm.).

¹⁰⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 1411.

(akta kontroli str. 2663-2678)

Dyrektor MGOKSiR wyjaśnił, że przygotowywane są plany zwiększenia dostępności budynku dla osób ze szczególnymi potrzebami. Na ten cel planuje pozyskać zewnętrzne dofinansowanie (z programu dotacyjnego Dostępność+). Dodał, że jeśli środki pozwolą, wszystkie stwierdzone w czasie oględzin braki zostaną usunięte. Zadeklarował, że w najbliższym czasie zostanie przygotowane zarządzenie w sprawie procedury wejścia do budynku Ośrodka osoby z niepełnosprawnością z psem asystującym. Główna Księgowa MGOKSiR ma dokonać rozeznania w zakresie kosztów zakupu i zainstalowania potrzebnych urządzeń. Podkreślił, że Ośrodek będzie systematycznie podejmował działania w celu zwiększenia jego dostępności.

(akta kontroli str. 2664)

16. W księgach rachunkowych MGOKSiR nie utworzono funduszu rezerwowego, co było wymagane art. 29 ust. 1 pkt 2 w zw. z ust. 3 ustawy o działalności kulturalnej, zgodnie z którymi instytucja kultury tworzy fundusz rezerwowy z zysku netto za poprzedni rok obrotowy i przeznacza na pokrycie strat instytucji kultury.

(akta kontroli str. 334-574)

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił, że nie ma wiedzy z jakiej przyczyny zaniechano utworzenia funduszu rezerwowego.

Odpowiedzialny za nieprawidłowość, w okresie objętym kontrolą, poprzedni Dyrektor MGOKSiR wskazał, że fundusz ten powinien funkcjonować od 2015 roku. Wyjaśnił, że obejmując stanowisko w 2019 roku nie sprawdził czy wszystkie zmiany ustawy o działalności kulturalnej, wprowadzone kilka lat wstecz, zostały zaimplementowane w jednostce. Funduszu nie tworzone ze względu na osiągnięte straty, a nie zysk Ośrodka. Wobec braku orzecznictwa w tym zakresie oraz jakichkolwiek interpretacji przepisów, po zasięgnięciu opinii prawnej, MGOKSiR, stał na stanowisku, że nie było podstaw do utworzenia funduszu rezerwowego.

(akta kontroli str. 2692, 2792)

NIK zauważa, że zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy o działalności kulturalnej każda instytucja kultury ma obowiązek utworzyć dwa fundusze: instytucji kultury oraz rezerwowy. Wynik finansowy (zysk lub strata netto) instytucji kultury powinien znaleźć swoje odzwierciedlenie także w funduszu rezerwowym.

OCENA CZĄSTKOWA

Gospodarka finansowo-majątkowa MGOKSiR prowadzona była z naruszeniem ufp i uor. Dokumenty w oparciu, o które prowadzono tą gospodarkę, w tym Polityka rachunkowości czy regulamin pracy nie były aktualizowane i dostosowane do rzeczywiście podejmowanych działań. Plany finansowe na lata 2020-2022 nie zawierały wszystkich wymaganych elementów. Wydatków publicznych w latach 2020-2023 dokonywano z przekroczeniem limitów dla poszczególnych pozycji określonych w planach finansowych Ośrodka. Księgi rachunkowe MGOKSiR z lat 2020-2024 nie zostały ostatecznie zamknięte. Ośrodek nieterminowo regulował zobowiązania. Dotacja celowa udzielona MGOKSiR w 20204 r. została rozliczona niezgodnie z zawartą w tym zakresie umową. MGOKSiR posiadał książki budowlane obiektów którymi zarządzał,

poddawał je też okresowym kontrolom w celu oceny stanu technicznego. Obowiązki te realizował jednak nierzetelnie lub nie w pełnym zakresie. W siedzibie Ośrodka, stanowiącej obiekt użyteczności publicznej nie zapewniono spełniania wszystkich minimalnych wymagań w zakresie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.. W okresie od 23 czerwca do 10 września 2023 r. MGOKSiR udostępniał do korzystania kompleks basenów letnich, mimo że obiekt nie uzyskał wcześniej pozwolenia na użytkowanie.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi NIK nie formułuje uwag.

- Wnioski
1. Sporządzanie rocznych planów pracy MGOKSiR lub dokonanie nowelizacji regulaminu organizacyjnego w tym zakresie.
 2. Określenie w programie działania MGOKSiR na lata 2024-2029 mierzalnych wartości wskaźników odnoszących się do przyjętych celów działania Ośrodka.
 3. Prowadzenie dzienników zajęć sekcji zgodnie z Regulaminem zajęć.
 4. Rzetelne i jednolite przedstawianie informacji o działalności statutowej w sprawozdaniach.
 5. Dokonanie korekty sprawozdań K-07 przedłożonych GUS z lat 2020-2023 w zakresie liczby posiadanych filii.
 6. Prawidłowe ponoszenie wydatków na organizację wydarzeń.
 7. Dokonywanie wydatków z zachowaniem limitów określonych dla poszczególnych kosztów w rocznych planach finansowych
 8. Podjęcie działań w celu aktualizacji Polityki Rachunkowości oraz Planu kont.
 9. Podjęcie działań w celu terminowego regulowania zobowiązań.
 10. Terminowe zamykanie ksiąg rachunkowych.
 11. Dotrzymywanie terminów związanych ze sporządzaniem potwierdzeń w zakresie ksiąg rachunkowych oraz zestawień obrotów i sald.
 12. Uzupełnienie ksiąg obiektów budowlanych w zakresie brakujących informacji.
 13. Przeprowadzenie okresowej kontroli boiska sportowego Orlik, o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego.
 14. Podjęcie działań w celu spełnienia wszystkich minimalnych wymagań w zakresie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono i opatrzone podpisem własnoręcznym w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy. Prawo zgłaszania zastrzeżeń,

zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, 30 stycznia 2025 r.

Kontrolerzy

(-) Hanna Jesa

główny specjalista kontroli
państwowej

(-) Michał Trempała

główny specjalista kontroli
państwowej

Dyrektor

Delegatura Najwyższej Izby Kontroli

w Bydgoszczy

z up. (-) Agnieszka Serlikowska

p.o. Wicedyrektor